

H R V A T S K I S A B O R
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/25-01/75
URBROJ: 6521-31-25-1
Zagreb, 16. rujna 2025.

D.E.U. br. 25/004

**ODBOR ZA UNUTARNJU POLITIKU I
NACIONALNU SIGURNOST**
Ranko Ostojić, predsjednik

Poštovani predsjedniče Odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje na razmatranje Odboru za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost dokument Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2025. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske
o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU)
2024/1348 u pogledu utvrđivanja popisa sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije
COM (2025) 186**

koje je Koordinacija za vanjsku i europsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/25-07/277, URBROJ: 50301-21/06-25-3 na sjednici održanoj 1. rujna 2025.

Navedeni Prijedlog uredbe je Europska komisija objavila 16. travnja 2025., kao dokument povezan s inicijativom „Europska strategija za migracije i azil“ iz Programa rada Europske komisije za 2025., te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim Vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 17. listopada 2025.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA ODBORA
Jelena Miloš

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2025) 186
 - COM (2025) 186

Na znanje: Informacijsko-dokumentacijska služba (INFODOK)

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 o uspostavi zajedničke EU liste sigurnih zemalja podrijetla

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EU) 2024/1348 as regards the establishment of a list of safe countries of origin at Union level

Brojčana oznaka dokumenta: 2025/0101

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta), ustrojstvena jedinica i službenik/ica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo unutarnjih poslova

Ustrojstvena jedinica: Uprava za imigraciju, državljanstvo i upravne poslove
Sektor za strance i međunarodnu zaštitu

Nadležna služba u MVEP:

Sektor za COREPER II

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za azil

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Europska komisija je 16. travnja 2025. objavila *Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 o uspostavi zajedničke EU liste sigurnih zemalja podrijetla*. Ovim prijedlogom se uspostavlja jedinstveni popis sigurnih zemalja podrijetla na razini Europske unije te je prijedlog usko vezan za provedbu Pakta o migracijama i azilu jer za cilj ima poboljšati učinkovitost postupaka azila (a posredno i vraćanja) kroz primjenu koncepta „sigurne zemlje podrijetla” u državama članicama EU-a. Prijedlog utvrđuje posebne kriterije za određivanje sigurnih zemalja podrijetla, a sigurnom zemljom podrijetla može se proglasiti samo ona zemlja u kojoj nema bojazni od progona, smrtne kazne ili smaknuća, mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja te u kojoj ne postoji ozbiljna prijetnja životu. Iako tražitelj azila moguće dolazi iz sigurne zemlje porijekla, svaki zahtjev je potrebno individualno preispitati, ali teret dokazivanja da se koncept sigurne zemlje podrijetla ne bi smio primijeniti u konkretnom slučaju, u pravilu leži na tražitelju azila (npr. zbog osobnih okolnosti koje ukazuju na progon, prijetnje ili druge povrede temeljnih prava).

Cilj ove Uredbe je povećati učinkovitost postupaka azila kroz ubrzanje obrade zahtjeva za azil osoba koje dolaze iz zemalja koje su proglašene sigurnima, čime bi se potencijalno smanjili zaostaci i administrativno opterećenje azilnih sustava država članica. Nadalje, uspostavom zajedničke EU liste sigurnih zemalja porijekla, na razini EU-a bi se trebale smanjiti razlike u načinu na koji države članice EU-a primjenjuju koncept „sigurne zemlje podrijetla”.

Sukladno navedenom, Prijedlogom ove uredbe predloženo je 13 sigurnih zemalja porijekla, i to:

- Sve zemlje kandidatkinje za članstvo u EU (iako nisu izrijeком navedene u Prilogu II, to odnosi na Srbiju, Crnu Goru, Bosnu i Hercegovinu, Albaniju, Sjevernu Makedoniju i Tursku);
- Potencijalni kandidat za članstvo: Kosovo (19 država članica Kosovo je uvrstilo i na nacionalnu listu sigurnih zemalja porijekla, a stopa priznavanja zahtjeva za azil u EU u 2024. je 5%);
- Bangladeš (6 država članica Bangladeš je uvrstilo i na nacionalnu listu sigurnih zemalja porijekla, a stopa priznavanja zahtjeva za azil u EU u 2024. je 4%);
- Kolumbija (nijedna država članica Kolumbiju nije je uvrstilo i na nacionalnu listu sigurnih zemalja porijekla, a stopa priznavanja zahtjeva za azil u EU u 2024. je 5%);
- Egipat (6 država članica Egipat je uvrstilo i na nacionalnu listu sigurnih zemalja porijekla, a stopa priznavanja zahtjeva za azil u EU u 2024. je 4%);
- Indija (11 država članica Indiju je uvrstilo i na nacionalnu listu sigurnih zemalja porijekla, a stopa priznavanja zahtjeva za azil u EU u 2024. je 2%);
- Maroko (9 država članica Maroko je uvrstilo i na nacionalnu listu sigurnih zemalja porijekla, a stopa priznavanja zahtjeva za azil u EU u 2024. je 4%);
- Tunis (10 država članica Maroko je uvrstilo i na nacionalnu listu sigurnih zemalja porijekla, a stopa priznavanja zahtjeva za azil u EU u 2024. je 4%);

Prijedlogom uredbe je predviđen mehanizam redovite procjene i moguće izmjene popisa sigurnih zemalja porijekla, ovisno o promjenama u unutarnjoj situaciji pojedinih zemalja i ispunjavanju utvrđenih kriterija.

Također, Prijedlogom uredbe se omogućuje da se pojedine regije u sigurnim zemljama porijekla izuzmu iz statusa sigurnog područja (primjerice područja koja trenutno nisu pod kontrolom državne vlasti), a državama članicama se omogućuje da paralelno sa zajedničkom EU listom zadrže i nacionalne liste sigurnih zemalja porijekla.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Kako bi se pridonijelo ubrzanju provedbe azilnih postupaka (a sekundarno i postupaka vraćanja osoba kojima je odbijen zahtjev za međunarodnu zaštitu), na inicijativu predsjednice Europske komisije Ursule von der Leyen od 16. prosinca 2024., Agencija Europske unije za azil (EUAA) sastavila je metodologiju za definiranje sigurnih zemalja porijekla i na temelju nje predložila zajedničku EU listu sigurnih zemalja porijekla.

Metodologija je uključivala sljedeće kriterije koje treće zemlje moraju ispunjavati: poštivanje međunarodnog pravnog okvira ljudskih prava na njihovom teritoriju, funkcioniranje demokratskog sustava, osiguranje učinkovitog pristupa sustavu međunarodnoj zaštiti te – za države koje ciljaju na članstvo u Europskoj uniji – poštivanje maastričkih, kopenhaskih i madridskih kriterija. Također je kao kriterij za određivanje sigurne zemlje porijekla predviđeno da stopa priznavanja međunarodne zaštite njihovim državljanima na EU razini mora biti 20% ili manje. Temeljem analize EUAA, Europska komisija je 16. travnja 2025. objavila Prijedlog uredbe o uspostavi zajedničke EU liste sigurnih zemalja porijekla. Time je po prvi puta utvrđena zajednička EU lista sigurnih zemalja porijekla koja će ujednačiti postupanje država članica u procesima azila i vraćanja. Prema dosadašnjoj Direktivi o postupku azila (APD), mogle su se donositi samo nacionalne liste sigurnih zemalja porijekla.

Kako bi ovaj koncept sigurnih zemalja podrijetla bio primjenjiv u praksi, države članice bi ga trebale moći primjenjivati što je ranije moguće, a svakako prije lipnja 2026. godine kada započinje primjena Pakta o migracijama i azilu.

Cilj Uredbe je ojačati primjenu koncepta sigurne zemlje podrijetla kao ključnog alata za podršku brzom ispitivanju zahtjeva njihovih državljana koji su, pretpostavlja se s velikom vjerojatnošću, neutemeljeni. Ovaj će koncept na razini Europske unije osigurati jednaku primjenu u svim državama članicama, a države članice su u mogućnosti u svoje nacionalne liste unositi i druge zemlje podrijetla. Također, prijedlog ove Uredbe ne dovodi u pitanje moguće buduće određivanje trećih zemalja kao sigurnih zemalja podrijetla, u skladu sa zahtjevima Uredbe o postupcima azila (APR).

Status dokumenta:

Europska komisija je objavila Prijedlog predmetne uredbe 16. travnja 2025., a prvi puta je predstavljen na sastanku Radne skupine za azil 10. lipnja 2025. godine. Tom prilikom brojne države članice su spornim pitanjem istaknule zasebni postupak za zemlje kandidatkinje u odnosu na ostale treće zemlje koje su u Prilogu II Prijedlogu uredbe predložene kao sigurne zemlje podrijetla.

Konkretno, u Prijedlogu uredbe je izričito dodana referenca na članak 61. Uredbe o postupku azila APR-a u koji je dodan izričaj “kategorija trećih zemalja” (*category of third countries*) kako bi se razlikovale zemlje kandidatkinje u odnosu na ostale sigurne treće zemlje podrijetla navedene u Prilogu II popisa EU sigurnih zemalja podrijetla.

U stavku 1b. točki b) jasnije je definirano da se ova odredba odnosi na aktivnosti trećih zemalja koje utječu na pitanje procjene temeljnih prava i sloboda kao relevantnih kriterija za određivanje treće zemlje kao sigurne zemlje podrijetla sukladno navedenom članku 61.

U točki c) dodatno je definiran postotak od 20% odluka o odobrenju međunarodne zaštite kao još jedan kriterij na osnovu kojeg bi se zemlja porijekla smatrala sigurnom. Također, predložena je izmjena u članku 62. stavku 4. koja osigurava veću fleksibilnost u pogledu određivanja zemljopisnih i osobnih izuzeća sigurnih zemalja podrijetla. Konkretno, ukoliko se određeni dio teritorija treće zemlje procijeni nedovoljno sigurnim ili se procijeni da bi tek određenoj (konkretnoj) kategoriji osoba mogla biti ugrožena ljudska prava u trećoj zemlji, Europska komisija može delegiranim aktom izuzeti treću zemlju iz kategorije sigurne zemlje porijekla u odnosu na to njezino područje ili konkretnu kategoriju osoba.

Postupak definiranja sigurne zemlje porijekla uključuje procjenu Europske komisije, odobrenje Vijeća EU te objavu u službenom glasilu EU-a.

EK je navela kako nije sklona predloženim izmjenama u članku 61. stavku 1. te nije podržala izmjene u članku 64. stavku 4. kojima se predviđa mogućnost donošenja delegiranih akata u pogledu promjena zemljopisnih i osobnih izuzeća sigurnih zemalja podrijetla.

Pravna služba Vijeća (PSV) je pojasnila kako je u članku 61. stavku 1. dodan izričaj „kategorije trećih zemalja“ iz tehničkih razloga kako bi se sve zemlje kandidatkinje mogle kolektivno odrediti kao sigurne zemlje podrijetla. PSV se složila kako delegirani akt nije idealan način za uvođenje iznimki sukladno članku 64. APR uredbe, ali za sada predstavlja najbolje i pravno ispravo rješenje.

Dansko predsjedništvo planira postići opći pristup za Prijedlog uredbe do kraja predsjedanja (predviđena je točka na Vijeću za unutarnje poslove u prosincu 2025.)

Stajalište RH:

Republika Hrvatska podržava Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 o uspostavi zajedničke EU liste sigurnih zemalja podrijetla te će aktivno iznositi svoja stajališta sukladno napretku u raspravi na radnoj skupini.

Vezano uz pitanje izričitog navođenja zemalja kandidatkinja u popisu Priloga II predmetnog Prijedloga uredbe, Republika Hrvatska može biti fleksibilna, budući da većina tražitelja međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj ne dolazi iz zemalja kandidatkinja. Naime, najzastupljenije zemlje podrijetla u 2025. godini u kontekstu Republike Hrvatske bile su: Ruska Federacija, Turska, Egipat, Afganistan i Bangladeš.

Međutim, Republika Hrvatska u odnosu na zemlje kandidatkinje ne podržava zadržavanje izuzeća iz članka 62. stavka 1., jer smatra da nije dosljedno da se s jedne strane priznaje da neka treća zemlja ispunjava kopenhavske kriterije (što je preduvjet za kandidaturu za EU članstvo), a s druge strane se u postupku međunarodne zaštite dopušta sumnja u njezinu sigurnost kroz izuzeća i posebne postupke. U tom smislu, umjesto uvođenja dodatnih iznimki i procedura, Republika Hrvatska je mišljenja kako prednost treba dati jasnim, jedinstvenim pravilima kako se ne bi stvaralo dodatno administrativno opterećenje i pravne nejasnoće u primjeni ovog koncepta u praksi.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

/

Stajališta država članica i EK:

Države članice još nisu zauzele jasne pozicije o Prijedlogu uredbe, a stajališta se razlikuju u pogledu toga treba li zemlje kandidatkinje poimence staviti na popis u Prilog II, kao i treba li uvesti kriterije za njihovo izuzeće u posebnim okolnostima.

Ako se zadrže predloženi kriteriji za određivanje sigurne zemlje porijekla, države članice smatraju da moraju biti informirane o promjenama u pogledu tri okolnosti i traže notifikacijski sustav (koji eventualno treba dogovoriti i ne nalazi se u prijedlogu). Procjene ovih okolnosti bi se odnosile na: 1. Postojanje ozbiljna i individualna prijetnje životu ili sigurnosti civila zbog neselektivnog nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba; 2. Jesu li, u skladu s Glavom IV. Petog dijela Ugovora o funkcioniranju Europske unije, protiv treće zemlje donesene restriktivne mjere zbog postupanja koje negativno utječe na temeljna prava i slobode, a koje je relevantno za kriterije za označavanje sigurnom zemljom podrijetla utvrđene u članku

61. Uredbe (EU) 2024/1347; 3. Prelazi li prema najnovijim dostupnim godišnjim prosječnim podacima Eurostata na razini Unije, udio odluka o odobrenoj međunarodnoj zaštiti podnositeljima zahtjeva iz te zemlje 20 % od ukupnog broja odluka za tu treću zemlju.

Općenito, postoji razilaženje u pogledu ocjene sigurnosti oko pojedinih trećih zemalja koje je Europska komisija nakon provedene analize Agencije Europske unije za azil predložila kao sigurne treće zemlje podrijetla (npr. Turska). U odnosu na pitanje poveznice kopenhaskih kriterija s kriterijem za određivanje zemalja kandidatkinja sigurnim trećim zemljama podrijetla, Europska komisija je pojasnila kako se radi o političkom izboru koji nije migracijski kriterij, ali daje visoka jamstva da su te treće zemlje sigurne. Države članice izražavaju pozitivna stajališta u odnosu na mogućnost primjene postupka na granici ili ubrzanog postupka prije početka primjene Uredbe o postupku azila, u odnosu na osobe koje dolaze iz zemalja iz kojih je 20% ili manje podnositelja zahtjeva dobilo međunarodnu zaštitu u Europskoj uniji.

Komisija ne podržava izmjene članka 64. stavka 4. koje omogućuju delegirane akte za geografska ili osobna izuzeća, dok Pravna služba Vijeća to rješenje smatra pravno ispravnim, iako ne optimalnim.

Države članice su podijeljene oko potrebe da se zemlje kandidatkinje imenuju u Prilogu II te oko potrebe za notifikacijskim mehanizmom za tri predložene iznimke (a), (b) i (c).

Šest država članica zagovara brisanje izuzeća u cijelosti, dok ih je osam fleksibilno, a tri su protiv.

Neke države članice su u pisanim komentarima predlagale uvrštavanje dodatnih zemalja na popis. Međutim, dansko predsjedništvo Vijeća je stava da se uvrštavanjem dodatnih zemalja na popis samo komplicira rasprava, te je molila očitovanja država članica smatraju li da je predstavljeni prijedlog dovoljni iskorak i poboljšanje kako bi se rasprava nastavila na temelju tog popisa što su podržale većina država članica dok ih je četiri bilo fleksibilno.

U odnosu na pitanje zadržavanja poveznice između čl. 62. st. 1. i EU popisa sigurnih zemalja podrijetla gdje je 14 država članica „za“ zadržavanje poveznice, a sedam država članica je moglo podržati dodatak iz čl. 64.1.1a).

Sporna/otvorena pitanja za države članice i EK:

Otvoreno je pitanje treba li zemlje kandidatkinje izričito navesti u popisu u Prilogu II te treba li zadržati izuzeća (a), (b), (c) u članku 62. st. 1., i ako da, treba li uspostaviti formalni notifikacijski sustav. Također, otvoreno pitanje predstavlja i sam popis predloženih zemalja.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ i EK:

Navedeno u rubrici „Stajalište RH“.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Iako će Uredba biti izravno primjenjiva, u tijeku su izmjene i dopune Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti radi usklađivanja nacionalnog zakonodavnog okvira s odredbama Pakta o migracijama i azilu, posebno s odredbama koje se odnose na provedbu graničnih procedura azila i vraćanja s kojima je ova Uredba usko povezana.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

Provedba Uredbe ne bi trebala imati izravan utjecaj na državni proračun Republike Hrvatske.

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.4.2025.
COM(2025) 186 final

2025/0101 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 u pogledu utvrđivanja popisa sigurnih zemalja
podrijetla na razini Unije**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Kontekst

U prosincu 2023. Europski parlament i Vijeće postigli su politički dogovor o zakonodavnim prijedlozima koji čine pakt o migracijama i azilu, kojim se uvodi sveobuhvatna reforma pravila EU-a o upravljanju migracijama i zajedničkog sustava azila na razini EU-a.

U skladu s Direktivom 2013/32/EU (u daljnjem tekstu: „Direktiva o postupcima azila”) određivanje sigurnih zemalja podrijetla moguće je samo na razini država članica. Uredbom 2024/1348 o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU („Uredba o postupcima azila”), koja je dio pakta, prvi se put predviđa mogućnost određivanja sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije.

Predsjednica von der Leyen u svojem je pismu šefovima država i vlada uoči sastanka Europskog vijeća 16. prosinca 2024. obavijestila da je od Agencije EU-a za azil (EUAA) zatraženo da ubrza analizu određenih trećih zemalja koje bi se mogle odrediti kao sigurne zemlje podrijetla radi izrade zajedničkog popisa EU-a. U zaključcima Europskog vijeća iz prosinca 2024. prima se na znanje kontinuirani rad na određivanju sigurnih zemalja podrijetla. U svojem je pismu šefovima država uoči sastanka Europskog vijeća od 17. ožujka 2025. predsjednica von der Leyen obavijestila da će Komisija, na temelju analize Agencije EU-a za azil i drugih dostupnih izvora informacija, predstaviti prijedlog za prvi zajednički popis EU-a sigurnih zemalja podrijetla. Nakon što ga Europski parlament i Vijeće donesu, taj će popis biti dinamičan i s vremenom se može dodatno proširiti ili preispitati.

Ovim se prijedlogom nastoje odrediti **zemlje kandidatkinje i jedna potencijalna kandidatkinja** za članstvo u EU-u te **šest drugih zemalja** kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije. U skladu s Uredbom 2024/1348, ako tražitelj međunarodne zaštite dolazi iz sigurne zemlje podrijetla, razmatranje zahtjeva ubrzava se i dovršava u roku od najviše tri mjeseca. Osim toga, ako tražitelju još nije dopušten ulazak na državno područje država članica, država članica može razmotriti zahtjev u postupku na granici.

U skladu s Uredbom o postupcima azila treća zemlja može se odrediti kao sigurna zemlja podrijetla u skladu s tom uredbom samo ako se, na temelju pravnog stanja, primjene prava u okviru demokratskog sustava i općih političkih okolnosti, može dokazati da nema proganjanja kako je definirano u članku 9. Uredbe (EU) 2024/1347 (Uredba o kvalifikaciji) i da ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. te uredbe.

Procjena toga je li treća zemlja sigurna zemlja podrijetla u skladu s Uredbom o postupcima azila mora se temeljiti na više relevantnih i dostupnih izvora informacija, uključujući informacije država članica, Agencije EU-a za azil, Europske službe za vanjsko djelovanje, Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice i drugih relevantnih međunarodnih organizacija, te se u okviru te procjene mora uzeti u obzir, ako je dostupna, zajednička analiza informacija o zemlji podrijetla iz članka 11. Uredbe (EU) 2021/2303 o EUAA-u.

U procjeni treba uzeti u obzir, među ostalim, u kojoj se mjeri osigurava zaštita od proganjanja ili ozbiljne nepravde:

- relevantnim zakonima i propisima zemlje te načinom njihove primjene,
- poštovanjem prava i sloboda utvrđenih u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ili Međunarodnom paktu o građanskim i političkim

pravima ili Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv mučenja, posebno prava od kojih se ne može odstupiti prema članku 15. stavku 2. navedene Europske konvencije,

- nepostojanjem protjerivanja, udaljavanja ili izručenja vlastitih građana u treće zemlje u kojima, među ostalim, postoji ozbiljan rizik da bi bili podvrgnuti smrtnoj kazni, mučenju, proganjanju ili drugoj vrsti neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja ili bi im životi ili sloboda bili ugroženi zbog njihove rase, vjere, nacionalnosti, seksualne orijentacije, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili političkog uvjerenja, ili u kojima postoji ozbiljan rizik od protjerivanja, udaljavanja ili izručenja drugoj trećoj zemlji,
- osiguravanjem sustava djelotvornih pravnih sredstava protiv povreda tih prava i sloboda.

Prijedlogom se nastoji ojačati praktična primjena koncepta sigurne zemlje podrijetla kao ključnog alata za potporu brzom razmatranju zahtjeva koji su vjerojatno neutemeljeni.

Činjenica da je treća zemlja uvrštena na popis sigurnih zemalja podrijetla, na razini Unije ili na nacionalnoj razini, ne može biti apsolutno jamstvo sigurnosti za sve državljane te zemlje. Države članice mogu u okviru pojedinačne procjene primijeniti koncept sigurne zemlje podrijetla samo ako tražitelj ne može dostaviti elemente kojima se opravdava zašto koncept sigurne zemlje podrijetla nije primjenjiv na njega i pod uvjetom da ima državljanstvo te zemlje ili da je osoba bez državljanstva i da je prethodno imao uobičajeno boravište u toj zemlji.

Iako države članice zadržavaju pravo na primjenu ili uvođenje zakonodavstva kojim se omogućuje da kao sigurne zemlje podrijetla odrede treće zemlje koje nisu određene kao takve na razini Unije, zajedničkim određivanjem na razini Unije trebalo bi osigurati da sve države članice jedinstveno primjenjuju taj koncept u odnosu na tražitelje čije su zemlje podrijetla određene kao sigurne na razini Unije. Očekuje se da će se time olakšati konvergencija u razmatranju zahtjeva i relevantnih postupaka te tako spriječiti nedopuštena kretanja tražitelja međunarodne zaštite.

Osim toga, Uredbom o postupcima azila uvode se i **dodatni alati kako bi se državama članicama pomoglo da učinkovitije upravljaju zahtjevima za azil.**

Prvo, uvodi se **nova osnova za primjenu ubrzanih postupaka i postupaka na granici na temelju praga stope priznavanja od 20 % na razini EU-a** u skladu s člankom 42. stavkom 1. točkom (j) i člankom 42. stavkom 3. točkom (e) Uredbe o postupcima azila. Ta stopa priznavanja odnosi se na udio tražitelja određenog državljanstva kojima je odobrena međunarodna zaštita u cijelom EU-u. Ako je ta stopa 20 % ili niža, ona upućuje na to da će zahtjevi tražitelja koji su tog državljanstva vjerojatno biti neutemeljeni. Njome se državama članicama nastoji osigurati dodatni fleksibilni alat za rješavanje određenih zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji će vjerojatno biti neutemeljeni. Time se državama članicama omogućuje fleksibilna prilagodba promjenama u migracijskim tokovima i brža obrada vjerojatno neutemeljenih zahtjeva.

Drugo, člankom 59. stavkom 2. i člankom 61. stavkom 2. Uredbe o postupcima azila omogućuje se određivanje **sigurnih trećih zemalja, odnosno sigurnih zemalja podrijetla uz iznimke**, čime se državama članicama omogućuje veća fleksibilnost u utvrđivanju opsega procjena sigurnosti isključivanjem određenih regija ili jasno prepoznatljivih kategorija osoba. Te odredbe zajedno nude načine učinkovitog upravljanja vjerojatno neutemeljenim zahtjevima uz zadržavanje potrebnih pravnih zaštitnih mjera.

Komisija smatra da će ti alati pomoći u rješavanju nekih problema koji su se pojavili u praksi povezanoj s primjenom koncepata „sigurne treće zemlje” i „sigurne zemlje podrijetla”. Međutim, s obzirom na to da bi se trebali početi primjenjivati tek u lipnju 2026., kašnjenje u njihovoj primjeni dovodi do poteškoća za države članice koje traže neposredna i učinkovita rješenja za postupovne probleme u upravljanju zahtjevima za međunarodnu zaštitu.

S obzirom na navedeno, Komisija smatra da bi uvođenje tih alata ciljanom izmjenom postojeće Uredbe o postupcima azila državama članicama osiguralo potrebna pravna i postupovna sredstva za učinkovitiju primjenu koncepata „sigurne treće zemlje” i „sigurne zemlje podrijetla”. Osim toga, tako bi države članice već mogle koristiti novu osnovu za ubrzane postupke i postupke na granici (tj. zemlje s niskom stopom priznavanja), čime bi im se omogućilo da se brzo prilagode svim promjenama u migracijskim tokovima i reagiraju na njih. Tako će ujedno osigurati još jedan alat za učinkovitu i brzu obradu zahtjeva za azil koji su vjerojatno neutemeljeni. Ranija primjena tih odredbi pridonijela bi i većoj dosljednosti među državama članicama, čime bi se smanjile razlike u nacionalnim praksama i rizici od sudskih sporova. Početak njihove provedbe državama članicama omogućio bi dodatne alate za jednostavniju obradu zahtjeva za azil.

Ovim se prijedlogom stoga nastoji potaknuti primjena odredaba Uredbe o postupcima azila kojima se omogućuje da se u postupku na granici ili ubrzanom postupku obrađuju zahtjevi tražitelja s državljanstvom treće zemlje za koje je udio odluka nadležnih tijela o odobrenju međunarodne zaštite na razini EU-a 20 % ili manji. Nadalje, prijedlogom se nastoji potaknuti primjena odredaba Uredbe o postupcima azila kojima se dopušta određivanje sigurnih trećih zemalja i sigurnih zemalja podrijetla uz iznimke (članak 59. stavak 2. i članak 61. stavak 2.) kako bi se državama članicama omogućilo da, ako to žele, to učine na nacionalnoj razini.

Postupak koji vodi do donošenja ovog prijedloga

Na zahtjev službi Europske komisije Agencija Europske unije za azil utvrdila je metodologiju kojom se podupire utvrđivanje zemalja koje bi se mogle razmotriti za moguće određivanje sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije, uključujući zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u i jednu potencijalnu kandidatkinju; zemlje podrijetla koje generiraju znatan broj predmeta u području azila u EU-u sa stopom priznavanja na razini EU-a od 5 % ili nižom; zemlje čijim državljanima nije potrebna viza i koje generiraju znatan broj predmeta u području azila u EU-u sa stopom priznavanja na razini EU-a od 5 % ili nižom; zemlje koje se nalaze na postojećim popisima sigurnih zemalja podrijetla koje su sastavile države članice.

Na temelju te metodologije službe Komisije zatražile su od Agencije da pripremi informacije o zemlji podrijetla kako bi se poduprla Komisijina procjena.

Informacije koje je prikupila Agencija temelje se na raznim izvorima koji obuhvaćaju, ali nisu ograničeni na: izvješća Europske komisije, uključujući izvješća o proširenju EU-a, izvješća Europske službe za vanjsko djelovanje, izvješća agencija EU-a (kao što je Agencija EU-a za temeljna prava), izvješća Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice i drugih međunarodnih organizacija (npr. Vijeća Europe, Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava) i nevladinih organizacija, političke analize skupina za strateško promišljanje o politikama i međunarodnim odnosima, provjerene članke internetskih medija te novinske članke i nacionalno zakonodavstvo u predmetnim zemljama.

Uz pomoć Agencije Europske unije za azil i u suradnji s Europskom službom za vanjsko djelovanje, Europska komisija zaključila je da, s obzirom na to da u Bangladešu, Kolumbiji,

Egiptu, Indiji, Maroku i Tunisu te na Kosovu¹, potencijalnom kandidatu za članstvo u EU-u, ne postoji opasnost od proganjanja ili ozbiljne nepravde u smislu Uredbe 2024/1347, kao što je vidljivo iz vrlo niskih stopa priznavanja, te treće zemlje mogu biti određene kao sigurne zemlje podrijetla. Međutim, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti tražiteljima koji mogu imati osnovan strah od proganjanja ili su izloženi stvarnom riziku od ozbiljne nepravde.

Osim toga, Komisija je zaključila da se zemlje kojima je dodijeljen status zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u mogu odrediti kao sigurne zemlje podrijetla u smislu Uredbe o postupcima azila, osim u slučaju posebnih okolnosti. Međutim, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti tražiteljima koji mogu imati osnovan strah od proganjanja ili su izloženi stvarnom riziku od ozbiljne nepravde.

Ovim se prijedlogom ne dovodi u pitanje moguće buduće određivanje ostalih trećih zemalja kao sigurnih zemalja podrijetla, u skladu sa zahtjevima Uredbe o postupcima azila.

Treće zemlje koje mogu biti određene kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije

Zemlje kandidatkinje

Kad je riječ o zemljama kojima je dodijeljen **status zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u**, u članku 49. Ugovora o Europskoj uniji utvrđeni su uvjeti i načela kojih se svaka zemlja koja želi postati članica EU-a mora pridržavati.

Te kriterije („Kopenhaški kriteriji”) utvrdilo je Europsko vijeće u Kopenhagenu 1993., a ojačalo ih je Europsko vijeće u Madridu 1995.

To su:

- stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina,
- funkcionalno tržišno gospodarstvo i sposobnost za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama u EU-u,
- sposobnost preuzimanja obveza koje proizlaze iz članstva, uključujući sposobnost učinkovite provedbe pravila, standarda i politika koje čine cjelokupno pravo EU-a („pravna stečevina”) te poštovanje ciljeva političke, ekonomske i monetarne unije.

Europsko vijeće zemlji dodjeljuje status „zemlje kandidatkinje” nakon što Europska komisija donese pozitivno mišljenje na temelju zahtjeva te zemlje za članstvo u EU-u.

Konkretno, kad je riječ o političkim kriterijima za članstvo u EU-u, utvrđeno je da su zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u ostvarile napredak prema postizanju stabilnosti institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina.

Zemlje kojima je dodijeljen status zemalja kandidatkinja za članstvo u EU-u stoga se mogu odrediti kao sigurne zemlje podrijetla u smislu Uredbe o postupcima azila. Međutim, trebalo bi uzeti u obzir činjenicu da se za vrijeme procesa pristupanja stanje u zemlji kandidatkinji može promijeniti do te mjere da određivanje zemlje kao sigurne zemlje podrijetla više nije opravdano. To može biti slučaj:

- ako postoji opće nasilje u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba u zemlji,

¹ Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

- ako su zbog djelovanja te zemlje donesene mjere ograničavanja u smislu glave IV. dijela petog Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- ili je stopa priznavanja na razini EU-a koja se odnosi na tražitelje iz zemlje viša od 20 %, što je osnova za ubrzani postupak i postupak azila na granici jer stopa viša od tog praga ne upućuje na to da bi zahtjevi mogli biti neutemeljeni u skladu s razlozima za ubrzanje iz Uredbe o postupcima azila.

Potencijalni kandidat za članstvo u EU-u

Kad je riječ o **Kosovu**, prema informacijama EUAA 16 država članica trenutačno određuje Kosovo kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Kosova bila 5 %. Kosovo je potencijalni kandidat za članstvo u EU-u.

Ustav Kosova uključuje glavne međunarodne instrumente za ljudska prava. Kosovo je podnijelo zahtjev za članstvo u EU-u i provodi reforme za poboljšanje funkcioniranja pravosuđa i jačanje zaštite temeljnih prava, a relevantni pravni okvir u skladu je s europskim standardima. Općenito, pravnim okvirom jamči se zaštita temeljnih prava i njihova usklađenost s europskim standardima.

Kosovo je višestranačka parlamentarna predstavnička demokracija u kojoj se vlast dijeli na zakonodavnu, izvršnu i pravosudnu. Neovisnost i nepristranost pravosuđa i državnog odvjetništva zajamčene su Ustavom i zakonom. Potrebno je izmijeniti zakonodavstvo kako bi se riješili preostali problemi u području neovisnosti, integriteta i odgovornosti pravosuđa. Kosovo je uspostavilo strategiju o vladavini prava za razdoblje 2021. – 2026.

Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja građana Kosova u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

Na Kosovu ne postoji proganjanje u smislu članka 9. Uredbe o kvalifikaciji. Međutim, i dalje postoje slučajevi prijetnji novinarima i napada na njih. Nadalje, iako je pravni, politički i institucionalni okvir koji se odnosi na rodno uvjetovano nasilje u skladu s europskim standardima, njegova je provedba i dalje neujednačena.

Na Kosovu ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. Uredbe o kvalifikaciji. U nacionalnom pravu ne postoji smrtna kazna, a kosovske vlasti pokazuju predanost sprečavanju mučenja i zlostavljanja.

Na temelju prethodne analize može se zaključiti da stanovništvo Kosova nije izloženo proganjanju ili stvarnom riziku od ozbiljne nepravde, što potvrđuje i niska stopa priznavanja, te se stoga zemlja može odrediti kao sigurna zemlja podrijetla na razini Unije.

Ostale zemlje podrijetla

Kad je riječ o **Bangladešu**, prema informacijama EUAA-e šest država članica trenutačno na nacionalnoj razini određuje Bangladeš kao sigurnu zemlju podrijetla, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Bangladeša bila 4 %.

Zemlja je ratificirala neke međunarodne instrumente u području ljudskih prava, uključujući Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (CAT) i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (ICCPR).

Bangladeš prolazi političku preobrazbu kako bi se odmaknuo od represivnog sustava obilježenog čestim kršenjima ljudskih prava i taj je proces i dalje u tijeku. Zemlja je parlamentarna republika uređena ustavom kojim se vlast dijeli na izvršnu i sudbenu. Prethodna vlada svrgnuta je s vlasti nakon masovnih prosvjeda u cijeloj zemlji u srpnju i

početkom kolovoza 2024. Privremena vlada na čelu s dobitnikom Nobelove nagrade za mir Muhammadom Yunusom uspostavljena je 8. kolovoza 2024. Njezina je primarna zadaća organizirati nove izbore koji bi se trebali održati krajem 2025. ili početkom 2026. te pokrenuti opsežne reforme za ponovnu uspostavu demokratskih institucija. Osnovano je deset povjerenstava za reforme, među ostalim za prava žena, čija je zadaća iznijeti prijedloge za reforme ustava, policije, pravosuđa, izbornog povjerenstva, javne uprave i borbu protiv korupcije.

Bangladeš već dugo radi na prihvatu gotovo milijun izbjeglica iz etničke skupine Rohindža iz Mjanmara unatoč dugotrajnim problemima, uključujući gospodarske poteškoće za stanovništvo u cjelini. U okviru aktualnih reformi Bangladeš ostvaruje znatan napredak prema većoj političkoj stabilnosti i demokratskom upravljanju. Poduzimaju se mjere za jačanje slobode izražavanja i slobode tiska, što je dodatno izraženo stavljanjem izvan snage Akta o kibernetičkoj sigurnosti. Iako i dalje postoje određene poteškoće, očito je da je zemlja odlučna poticati otvorenije civilno društvo.

EU je najveće izvozno tržište Bangladeša zahvaljujući trgovinskim povlasticama u okviru programa „Sve osim oružja” (EBA, *Everything But Arms*) i vrlo konkurentnoj industriji odjeće u zemlji, koja je posljednjih godina bila važan čimbenik pozitivnog gospodarskog rasta i doprinijela smanjenju siromaštva, što je dovelo do stvarnih razvojnih postignuća za stanovništvo u području obrazovanja i zdravlja. EU sudjeluje u aktivnom dijalogu s Bangladešom o pitanjima ljudskih prava, radnih prava i klime. EU je spreman poduprijeti i pratiti demokratski, miran i uključiv proces tranzicije. Pregovori o sporazumu o partnerstvu i suradnji započeli su 2023.

Kad je riječ o pristupu pravosuđu, povjerenstva koja je osnovala privremena vlada zadužena su za prikupljanje ideja za reforme pravosuđa, među ostalim za smanjenje sudskih pristojbi i broja neriješenih predmeta. Te pozitivne promjene tek trebaju dovesti do rezultata u praksi jer se navodi da sudovi imaju problema s kapacitetom zbog velikog broja neriješenih predmeta, kašnjenja u rješavanju predmeta i nepostojanja digitalne infrastrukture. Osim toga, smatra se da korupcija čini veliku prepreku pristupu pravosuđu.

Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Bangladeša u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Bangladeš je pokazao predanost poštovanju temeljnih prava tako što je osigurao da njegovi građani ne budu protjerani, udaljeni ili izručeni u zemlje u kojima bi mogli biti izloženi smrtnoj kazni, mučenju, progonu ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju.

I dalje postoje problemi povezani s položajem izbjeglica iz etničke skupine Rohindža, uključujući incidente njihova vraćanja u državu Rakhine u Mjanmaru. Samo poboljšanje stanja u Mjanmaru moglo bi stvoriti uvjete koji bi omogućili siguran, održiv, dobrovoljan i dostojanstven povratak za pripadnike te etničke skupine. Međutim, u tijeku je rad na rješavanju tih pitanja u suradnji s međunarodnim partnerima.

U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe o kvalifikaciji. Bangladeški ustav jamči slobodu vjeroispovijesti i zabranjuje diskriminaciju na temelju vjere, rase, kaste ili mjesta rođenja. Vlada i dalje radi na poticanju uključivog društva, a incidenti koji utječu na autohtone i vjerske manjine i dalje su sporadični. Zabilježeni su povremeni iskazi netrpeljivosti prema pripadnicima muslimanske zajednice Ahmadija, kršćanskim manjinama, hindusima i drugim vjerskim manjinama, ali se poduzimaju mjere za jačanje pravne zaštite i promicanje tolerancije.

Bangladeš je ostvario napredak u promicanju rodne ravnopravnosti i borbi protiv diskriminacije. Informiranost o raznolikosti i uključivanju postupno se povećava, iako su

LGBTIQ osobe i dalje izložene diskriminaciji i uznemiravanju. Sve se više raspravlja o zaštiti ljudskih prava, a organizacije civilnog društva aktivno se zalažu za uključivije politike, iako su spolni odnosi istospolnih osoba i dalje zakonski kažnjivi.

Bangladeš je ratificirao Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena. Donio je i nacionalni akcijski plan za sprečavanje nasilja nad ženama i djecom (2018. – 2030.), a sekundarno zakonodavstvo Bangladeša uključuje nekoliko zakona koji se bave posebnim oblicima nasilja nad ženama. Rodno uvjetovano nasilje i dalje je raširen problem u zemlji, a zabilježeni su slučajevi seksualnog uznemiravanja na radnim mjestima i u školama.

Izbjeglence iz etničke skupine Rohindža primaju humanitarnu potporu, uključujući sklonište i osnovne usluge, unutar kampova. Međutim, i dalje postoje problemi jer Bangladeš nije stranka Ženevske konvencije o statusu izbjeglica iz 1951., a izbjeglicama iz etničke skupine Rohindža ograničava se kretanje i imaju ograničen pristup formalnom obrazovanju i zapošljavanju. Nadležna tijela surađuju s međunarodnim partnerima kako bi se poboljšale mjere zaštite i životni uvjeti te riješili sigurnosni problemi u kampovima. Osim toga, suradnjom s humanitarnim organizacijama nastoje se poboljšati mogućnosti za samodostatnost i dugoročnu stabilnost.

Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. Uredbe o kvalifikaciji. Iako je u Bangladešu još uvijek na snazi smrtna kazna i ta zemlja nije potpisala Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, čiji je cilj ukidanje smrtne kazne, izrečene smrtne kazne rijetko se izvršavaju. Nadalje, Bangladeš je bio suzdržan tijekom posljednjeg glasanja o smrtnoj kazni u Vijeću za ljudska prava, što odražava njegov stav u globalnim raspravama o ljudskim pravima.

Bangladeš je ratificirao Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Postoje izvješća o tome da su za vrijeme mandata prethodne vlade tijela kaznenog progona i vojska mučili i zlostavljali pritvorenike. Bangladeš je i dalje mirna zemlja. U Bangladešu nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. Iako u regiji Chittagong Hill Tracts još traje pobuna slabijeg intenziteta, ona je i dalje lokalizirana i ne predstavlja širi sigurnosni rizik. Vlada i dalje sudjeluje u dijalogu i razvoju inicijativa za promicanje stabilnosti u toj regiji.

Na temelju prethodne analize može se zaključiti da stanovništvo Bangladeša općenito nije izloženo proganjanju ili stvarnom riziku od ozbiljne nepravde, što potvrđuje i niska stopa priznavanja na razini EU-a. Bangladeš se stoga može proglasiti sigurnom zemljom podrijetla. Time se ne dovode u pitanje specifični problemi koje imaju određene skupine u zemlji koje zaslužuju posebnu pozornost.

Kad je riječ o **Kolumbiji**, prema informacijama EUAA-e nijedna država članica trenutačno ne određuje Kolumbiju kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Kolumbije bila 5 %.

Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava, uključujući Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (CAT) i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (ICCPR).

Kolumbija je savezna republika s demokratskim reprezentativnim političkim sustavom i diobom vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu. Ustav iz 1991. i iz njega proizašla sudska praksa Ustavnog suda snažna su jamstva ljudskih prava. Sud je također u nekoliko navrata proglasio neustavno stanje ljudskih prava i prava u području okoliša, uključujući posebnu odluku o borcima za ljudska prava u prosincu 2023.

Kolumbija ima i niz politika, mehanizama i zakona za sprečavanje zlouporabe profiliranja ciljanih osoba, kao što su borci za ljudska prava, bivši borci i druge izložene osobe, te za poboljšanje pristupa pravosuđu.

Nema naznaka raširenog protjerivanja, udaljavanja ili izručenja građana Kolumbije u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

Kolumbija se opisuje kao globalni predvodnik u odgovoru na dosad nezabilježenu migraciju milijuna Venezuelanaca preko granica njihove zemlje te je postavila nove standarde za integraciju velikih tokova ljudi u uvjetima prisilnog raseljavanja.

U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe o kvalifikaciji. LGBTIQ osobe pravno su zaštićene, ali su često izložene socijalnoj diskriminaciji. Kolumbija se smatra predvodnikom u zaštiti boraca za ljudska prava nakon uspostave programa zaštite 1997. Borci za ljudska prava, društvene vođe i borci za zaštitu okoliša bili su izloženi ubojstvima, prijetnjama i stigmatizaciji. Novinari su zbog svojeg rada bili izloženi zastrašivanju, nasilju i odmazdi. Napadi su uglavnom bili koncentrirani u departmanima Antioquia, Arauca i Cauca. Kako bi riješila te problema, vlada je poduzela opsežne mjere za borbu protiv nasilja na svim razinama.

Općenito ne postoji stvarna opasnost od ozbiljne nepravde u Kolumbiji kako je definirana u članku 15. Uredbe o kvalifikaciji. Smrtna kazna zabranjena je kolumbijskim ustavom. Pravni okvir kojim se zabranjuje mučenje i nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje u skladu je s međunarodnim standardima.

Kad je riječ o postojanju prijetnje zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba, postoje oružane skupine koje i dalje djeluju i povećavaju svoju prisutnost u cijeloj zemlji. Područja koja su najviše pogođena nasiljem ona su područja koja su prethodno bila pod kontrolom pobunjeničke skupine FARC i u kojima postoji borba za kontrolu nad resursima kao što su usjevi koke i nezakonito rudarenje. Misija UN-a za provjeru u Kolumbiji navodi da su oružani sukobi koncentrirani u područjima koja su povijesno pogođena nasiljem, kao što su ruralna područja Antioquia, Arauca, južni Bolívar, Caquetá, Cauca, Chocó, Guaviare, Meta, Nariño, Norte de Santander, Putumayo i Valle del Cauca.

Budući da se čini da je stvarni rizik od proganjanja i ozbiljne nepravde koncentriran u određenim ruralnim područjima regija u Kolumbiji, nadležna tijela država članica trebala bi, u skladu sa svojom obavezom iz članka 8. Uredbe o kvalifikaciji, razmotriti imaju li tražitelji iz Kolumbije potrebu za međunarodnom zaštitom jer mogu sigurno i zakonito doputovati u određeni dio Kolumbije i pristupiti mu te je li u tom dijelu zemlje strah tražitelja od proganjanja neosnovan ili nisu izloženi stvarnom riziku od ozbiljne nepravde ili imaju pristup učinkovitoj i trajnoj zaštiti od proganjanja ili ozbiljne nepravde.

Na temelju prethodne analize može se zaključiti da stanovništvo Kolumbije općenito nije izloženo proganjanju ili stvarnoj opasnosti od ozbiljne nepravde, a to potvrđuje i niska stopa priznavanja na razini EU-a. Kolumbija se stoga može proglasiti sigurnom zemljom podrijetla. Time se ne dovode u pitanje specifični problemi koje imaju određene skupine u zemlji koje zaslužuju posebnu pozornost.

Kad je riječ o **Egipu**, prema informacijama EUAA šest država članica trenutačno određuje Egipat kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Egipta bila 4 %.

Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente u području ljudskih prava, uključujući Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili

kažnjavanja (CAT) i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (ICCPR), ali još nije pristupila Međunarodnoj konvenciji o zaštiti svih osoba od prisilnog nestanka. U toj je zemlji smješteno nekoliko milijuna izbjeglica i tražitelja azila, a situacija se dodatno pogoršala zbog zaoštavanja sukoba u Sudanu. Egipat je nedavno odobrio novi zakon o azilu, a u postupku prelaska na učinkovitu provedbu podupire ga UNHCR.

U egipatskom ustavu zemlja je definirana kao demokratska republika, u kojoj predsjednik obnaša dužnost šefa države i čelnika izvršne vlasti. Egipat je 2021. ukinuo izvanredno stanje (osim područja na Sinaju).

Kad je riječ o pristupu pravosuđu, egipatskim ustavom predviđaju se neovisnost, imunitet i nepristranost pravosuđa. Od ukidanja izvanrednog stanja 2021. primjenjuju se redovni pravosudni mehanizmi. Međutim, nadležna tijela i dalje upotrebljavaju izvanredne i vojne sudove za kazneni progon pojedinaca u skladu s općim odredbama zakonodavstva o borbi protiv terorizma i drugih zakona.

Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Egipta u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe o kvalifikaciji. Ustavom se priznaju kršćanstvo, islam i judaizam i potvrđuje se da su građani jednaki pred zakonom te u pravima, slobodama i općim dužnostima bez diskriminacije, primjerice na temelju vjere i spola. Diskriminacija i poticanje na mržnju kaznena su djela kažnjiva zakonom. Međutim, osobe određena vjerske pripadnosti mogu u praksi biti izložene diskriminaciji. Borci za ljudska prava, politički aktivisti i protivnici mogu biti izloženi proizvoljnim uhićenjima i mučenju te se protiv njih mogu poduzimati mjere kao što su ograničenja putovanja i zamrzavanje imovine. Spolni odnosi istospolnih osoba uz pristanak u Egiptu nisu izričito kriminalizirani, iako je položaj LGBTIQ osoba i dalje problematičan.

U Egiptu i dalje postoje veliki problemi u području ljudskih prava, prvenstveno u području zaštite temeljnih sloboda, upravljanja i vladavine prava. Međutim, posljednjih godina političko vodstvo u Egiptu poduzelo je mjere kako bi se dala veća važnost poštovanju ljudskih prava. Zemlja je ukinula izvanredno stanje (osim područja na Sinaju), pokrenula prvu nacionalnu strategiju za ljudska prava, ponovno uspostavila predsjednički odbor za amnestiju, koji oslobađa političke zatvorenike, i započela nacionalni dijalog. Egipat je pojačao suradnju s EU-om u području ljudskih prava, među ostalim razmjenom mišljenja s posebnim predstavnikom EU-a za ljudska prava. Egipat sudjeluje u međunarodnim forumima i surađuje s Uredom visokog povjerenika UN-a za ljudska prava u projektu koji financira EU i kojim se nastoji uspostaviti partnerstvo EU-a i UN-a i stvoriti sinergije radi jačanja kulture ljudskih prava u Egiptu.

Općenito ne postoji stvarna opasnost od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. Uredbe o kvalifikaciji. Egipat je ratificirao Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Međutim, u Egiptu je i dalje na snazi smrtna kazna na temelju Kaznenog zakona i vojnih propisa, koja se u određenim slučajevima primjenjuje u praksi. U Egiptu nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Kako bi riješio te probleme, Egipat je u nacionalnoj strategiji za ljudska prava najavio da namjerava reformirati zakon o istražnom zatvoru, poboljšati uvjete pritvora, ograničiti broj kaznenih djela kažnjivih smrću i poboljšati kulturu ljudskih prava u svim vladinim institucijama. Potrebna je djelotvorna provedba jer je dosad postignut napredak na institucijskoj razini.

Na temelju prethodne analize može se zaključiti da stanovništvo Egipta općenito nije izloženo proganjanju ili stvarnoj opasnosti od ozbiljne nepravde, a to potvrđuje i niska stopa priznavanja na razini EU-a. Egipat se stoga može odrediti kao sigurna zemlja podrijetla. Time se ne dovode u pitanje specifični problemi koje imaju određene skupine u zemlji koje zaslužuju posebnu pozornost.

Kad je riječ o **Indiji**, prema informacijama EUAA-e devet država članica trenutačno na nacionalnoj razini određuje Indiju kao sigurnu zemlju podrijetla, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Indije bila 2 %.

Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava, uključujući Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (CAT) i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (ICCPR).

Indija je ustavna republika i parlamentarna demokracija. Kad je riječ o pristupu pravosuđu, indijsko pravosuđe vrlo je funkcionalno i neovisno o zakonodavnoj i izvršnoj vlasti. Osim toga, kršenja ljudskih prava može na temelju Zakona o zaštiti ljudskih prava istražiti i sankcionirati neovisno tijelo, Nacionalno povjerenstvo za ljudska prava, koje je odgovorno indijskom parlamentu.

Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Indije u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe o kvalifikaciji. Izvještava se da su novinari, borci za ljudska prava i aktivisti koji se bore protiv korupcije izloženi fizičkom uznemiravanju i napadima te napadima na internetu.

Sloboda vjeroispovijesti i uvjerenja utvrđeno je ustavno pravo. I dalje postoje poteškoće za muslimanske i kršćanske zajednice koje su izložene diskriminaciji i sektašom nasilju. Postoje i poteškoće povezane sa sudskim i upravnim pravnim lijekovima za suzbijanje diskriminacije vjerskih manjinskih skupina.

Indija u svojem nacionalnom pravu službeno priznaje prava žena i rodnu ravnopravnost. Seksualno nasilje i dalje je ozbiljan problem. Organizacije civilnog društva doprinose informiranju javnosti o položaju žena u zemlji, a pravosudna tijela donijela su nekoliko važnih odluka o zaštiti prava žena.

Indijskim ustavom osiguravaju se jednake mogućnosti, a indijska vlada poduzela je mjere kojima se osiguravaju radna mjesta u javnom sektoru i na sveučilištima za prihvaćene kaste i plemena, što je navodno poboljšalo društvenu mobilnost Zakoni o zaštiti prihvaćenih kasti i plemena i dalje se ne provode na odgovarajući način.

Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. Uredbe o kvalifikaciji. Treba napomenuti da je u indijskom kaznenom pravu i dalje na snazi smrtna kazna i da zemlja nije potpisala Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, kojim se nastoji ukinuti smrtna kazna. Međutim, broj izrečenih smrtnih kazni smanjio se, a smrtna kazna navodno se ne primjenjuje u praksi od 2020.

Indija je ratificirala Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, iako su prijavljeni slučajevi mučenja od strane tijela kaznenog progona. U Indiji nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Na temelju prethodne analize može se zaključiti da stanovništvo Indije općenito nije izloženo proganjanju ili stvarnom riziku od ozbiljne nepravde, a to potvrđuje i niska stope priznavanja na razini EU-a. Indija se stoga može proglasiti sigurnom zemljom podrijetla. Time se ne dovode u pitanje specifični problemi koje imaju određene skupine u zemlji koje zaslužuju posebnu pozornost.

Kad je riječ o **Maroku**, prema informacijama EUAA-e 11 država članica trenutačno određuje Maroko kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Maroka bila 4 %.

Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava, uključujući Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (CAT) i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (ICCPR).

Ustavom iz 2011. uspostavlja se monarhija s parlamentom u kojem je kralj najviše tijelo vlasti. Ustavom se uvodi i načelo diobe, ravnoteže i suradnje vlasti te se potvrđuje neovisnost pravosuđa, s kraljem kao jamcem, kao i načelo neopozivosti sudaca.

Maroko je 2012. pokrenuo dosad najveću reformu za jačanje vladavine prava i neovisnosti pravosuđa, uključujući reformu kaznenog zakona. Nadležna tijela poduzela su mjere za poboljšanje pristupa pravosuđu, a i dalje se radi na poboljšanjima u područjima povezanim s transparentnošću, korupcijom i zlouporabom.

Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Maroka u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe o kvalifikaciji. Kontinuirano se radi na borbi protiv nasilja u obitelji i unapređenju prava žena, među ostalim reformom obiteljskog prava koja je u tijeku. Maroko ima aktivnu ulogu u multilateralnim formatima te je pokrenuo nekoliko ambicioznih inicijativa. Bilo je slučajeva u kojima su organizacije civilnog društva bile izložene određenim restrikcijama, a kritički novinari navodno su osuđeni za kaznena djela, ali ih je potom pomilovao kralj. Iako se spolni odnosi s istospolnih osoba uz pristanak općenito toleriraju kad je riječ o privatnoj sferi, i dalje se na temelju kaznenog zakona smatraju kaznenim djelom. Položaj LGBTIQ osoba i dalje je problematičan.

Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. Uredbe o kvalifikaciji. Maroko poštuje moratorij na primjenu smrtne kazne od 1993., iako je u kaznenom pravu i dalje na snazi smrtna kazna i nije ratificirao Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima o ukidanju smrtne kazne. U prosincu 2024. Maroko je na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda glasovao za rezoluciju o globalnom moratoriju na smrtnu kaznu.

Uspostava nacionalnog mehanizma prevencije protiv mučenja važan je korak prema poboljšanju prava zatvorenika, iako i dalje postoje neki problemi.

U Maroku ne dolazi do oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Na temelju prethodne analize može se zaključiti da stanovništvo Maroka općenito nije izloženo proganjanju ili stvarnoj opasnosti od ozbiljne nepravde, a to potvrđuje i niska stopa priznavanja na razini EU-a. Maroko se stoga može proglasiti sigurnom zemljom podrijetla. Time se ne dovode u pitanje specifični problemi koje imaju određene skupine u zemlji koje zaslužuju posebnu pozornost.

Kad je riječ o **Tunisu**, prema informacijama EUAA deset država članica trenutačno određuje Tunis kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Tunisa bila 4 %.

Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava, uključujući Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja (CAT) i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (ICCPR).

Ustavom iz 2022. uspostavlja se predsjednički sustav, pri čemu se predsjednik bira svakih pet godina izborima na nacionalnoj razini. Predsjednik i Skupština narodnih zastupnika imaju pravo na zakonodavnu inicijativu, iako prijedlozi predsjednika imaju prednost pred zakonodavnim prijedlozima koje su podnijeli članovi Skupštine.

Kad je riječ o pristupu pravosuđu, ustavom se predviđa da je sudbena funkcija neovisna funkcija koju obavljaju suci nad kojima ne postoji druga ovlast osim zakona i kojom se pravosudna tijela ovlašćuju za zaštitu prava i sloboda, čime se priznaje neovisna uloga pravosuđa u zaštiti od kršenja od strane izvršne i zakonodavne vlasti. Navodi se da postoje određeni problemi u pravosudnom sustavu, među ostalim zbog ograničenih resursa.

Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Tunisa u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe o kvalifikaciji. Protiv političara i aktivista, kao i odvjetnika i sudaca, primjenjivale su se mjere ograničavanja, uključujući pritvaranje, uhićenje i kazneni progon, često na temelju zakona o borbi protiv terorizma i korupcije. Novinari su bili kazneno proganjeni i pritvarani na temelju optužbi kao što su vrijeđanje vlasti ili širenje lažnih vijesti. Općenito govoreći, mjere represije nisu takvih razmjera da bi se moglo reći da se u zemlji provodi opsežna i sustavna represija. Međutim, u području zaštite migranata članovi organizacija koje su sudjelovale u pronalaženju smještaja za migrante i izbjeglice bili su podvrgnuti policijskom ispitivanju te zadržani u istražnom zatvoru. Spolni odnosi istospolnih osoba uz pristanak i dalje su zabranjeni na temelju tuniskog kaznenog prava, kojim se predviđaju zatvorske kazne u trajanju do tri godine. Zakon se povremeno provodio posljednjih godina. Položaj LGBTIQ osoba i dalje je problematičan. Međutim, neke su skupine za ljudska prava LGBTIQ osoba službeno priznate i zakonski registrirane.

Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. Uredbe o kvalifikaciji. Tunis poštuje moratorij na primjenu smrtne kazne od 1991., iako je u kaznenom pravu i dalje na snazi smrtna kazna i nije ratificirao Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima o ukidanju smrtne kazne, a nacionalni sudovi navodno i dalje izriču smrtne kazne.

Tunis je ratificirao Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. U tijeku je potpuna provedba.

U Tunisu nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Na temelju prethodne analize može se zaključiti da stanovništvo Tunisa općenito nije izloženo proganjanju ili stvarnoj opasnosti od ozbiljne nepravde, a to potvrđuje i niska stope priznavanja na razini EU-a. Tunis se stoga može proglasiti sigurnom zemljom podrijetla. Time se ne dovode u pitanje specifični problemi koje imaju određene skupine u zemlji koje zaslužuju posebnu pozornost.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je prijedlog u skladu s Uredbom o postupcima azila, kojom se predviđa mogućnost određivanja trećih zemalja kao sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije. U skladu je i s Uredbom o kvalifikaciji, koja se primjenjuje na kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite i na sadržaj odobrene međunarodne zaštite, te se njome utvrđuju detaljne odredbe o tome koja djela treba smatrati djelima proganjanja ili ozbiljne nepravde u smislu Ženevske konvencije i koje elemente treba uzeti u obzir pri procjeni razloga proganjanja.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Prijedlog za uspostavu zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla i za određivanje trećih zemalja koje je Europsko vijeće odredilo kao zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u u skladu je s politikom proširenja Unije. Kad je Europsko vijeće proglasilo relevantne zemlje kandidatkinjama, ocijenjeno je da ispunjavaju kriterije koje je utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 21. i 22. lipnja 1993., a koji se odnose na stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina. Zemlje kandidatkinje morat će i dalje ispunjavati te kriterije kako bi postale članice Unije. Napredak u ispunjavanju političkih i gospodarskih kriterija, kao i usklađivanje s pravnom stečevinom, svake se godine ocjenjuje u godišnjem izvješću Europske komisije o napretku.

Prijedlogom se podupiru opći ciljevi pakta o migracijama i azilu, a posebno cilj povećanja učinkovitosti obrade zahtjeva za azil u EU-u i pronalaženja rješenja za suradnju i dijeljenje opterećenja s trećim zemljama.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Prijedlog se temelji na članku 78. stavku 2. točki (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), koji je pravna osnova za mjere o zajedničkim postupcima za priznavanje i oduzimanje jedinstvenog statusa azila i supsidijarne zaštite. Prijedlogom se nastoje odrediti sigurne zemlje podrijetla na razini Unije za potrebe Uredbe o postupcima azila izmjenom ove Uredbe, koja je donesena na temelju članka 78. stavka 2. točke (d) UFEU-a.

- **Prilagođeno teritorijalno važenje**

U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 21 o stajalištu Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i UFEU-u, Irska ne sudjeluje u donošenju i za nju nije obvezujuća nijedna mjera donesena na temelju glave V. trećeg dijela UFEU-a, koja uključuje mjere kojima se uspostavlja zajednički europski sustav azila. Međutim, u skladu s člankom 3. tog protokola Irska može odlučiti sudjelovati u donošenju i primjeni takvih mjera. Irska je obavijestila da želi sudjelovati u novoj Uredbi o postupcima azila. Također može odlučiti sudjelovati u donošenju i primjeni ovog prijedloga, kojim se izmjenjuje Uredba o postupcima azila, u skladu s člancima 3. i 4.a Protokola 21.

U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22. o stajalištu Danske priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te je ona ne obvezuje niti se na nju primjenjuje.

- **Supsidijarnost (ako ne postoji isključiva nadležnost)**

Na temelju glave V. UFEU-a o području slobode, sigurnosti i pravde Europskoj uniji dodjeljuju se određene ovlasti o tim pitanjima. Te se ovlasti moraju izvršavati u skladu s

člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji, odnosno ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Europske unije.

Prijedlogom se nastoji uspostaviti zajednički popis sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije jer će se njime svim državama članicama olakšati primjena postupaka povezanih s primjenom koncepta sigurne zemlje podrijetla. Prijedlogom se nastoje ukloniti i neke od postojećih razlika među nacionalnim popisima sigurnih zemalja podrijetla država članica, zbog čega se na tražitelje za međunarodnu zaštitu koji potječu iz istih trećih zemalja ne primjenjuju uvijek isti postupci u državama članicama. Države članice ne mogu same u dovoljnoj mjeri ostvariti opći cilj predloženog djelovanja, nego ga Europska unija može bolje ostvariti.

- **Proporcionalnost**

U skladu s načelom proporcionalnosti, predložene izmjene postojećeg zakonodavnog okvira ne prelaze ono što je potrebno za ostvarivanje utvrđenog cilja. Zajednički popis EU-a sigurnih zemalja podrijetla utvrdit će se u skladu s kriterijima koji su već utvrđeni Uredbom o postupcima azila za određivanje sigurnih zemalja podrijetla te će se redovito preispitivati zemlje uvrštene na zajednički popis EU-a. Predložene izmjene Uredbe o postupcima azila ograničene su na ono što je potrebno kako bi se osiguralo da se odredbe Uredbe koje se odnose na primjenu koncepta sigurne zemlje podrijetla primjenjuju na treće zemlje sa zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla.

- **Odabir instrumenta**

Odabir uredbe za utvrđivanje zajedničkog popisa EU-a sigurnih zemalja podrijetla opravdan je prirodom tog zajedničkog popisa koji se utvrđuje na razini Unije i trebao bi se izravno primjenjivati u pravnim sustavima država članica.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Savjetovanja s dionicima**

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen najavila je 16. prosinca 2024. u svojem pismu šefovima država uoči sastanka Europskog vijeća da je od Agencije EU-a za azil zatraženo da ubrza analizu određenih trećih zemalja koje bi se mogle odrediti kao sigurne zemlje podrijetla radi sastavljanja EU-ova popisa. U zaključcima usvojenima nakon sastanka 19. prosinca 2024. Europsko vijeće primilo je na znanje pismo i kontinuirani rad na određivanju sigurnih zemalja podrijetla. Savjetovanja su održana na najvišoj razini.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Informacije koje je prikupila Agencija temelje se na raznim izvorima koji obuhvaćaju, ali nisu ograničeni na: izvješća Europske komisije, uključujući izvješća o proširenju EU-a, izvješća Europske službe za vanjsko djelovanje, izvješća agencija EU-a (kao što je Agencija EU-a za temeljna prava), izvješća Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice i drugih međunarodnih organizacija (npr. Vijeće Europe, Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava) i nevladinih organizacija, uključujući organizacije civilnog društva, političke analize skupina za strateško promišljanje o politikama i međunarodnim odnosima, provjerene članke internetskih medija te novinske članke i nacionalno zakonodavstvo u predmetnim zemljama.

- **Temeljna prava**

Ovim se prijedlogom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom EU-a o temeljnim pravima, uključujući pravo na azil i zaštitu od prisilnog udaljenja ili vraćanja kako je predviđeno člancima 18. i 19. Povelje.

U skladu s Uredbom o postupcima azila, činjenica da je treća zemlja određena kao sigurna zemlja podrijetla nije apsolutno jamstvo sigurnosti za državljane te zemlje te se stoga ne može zanemariti potreba za provedbom odgovarajućeg pojedinačnog razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Također se podsjeća da se, ako tražitelj dokaže da postoje ozbiljni razlozi na temelju kojih se zemlja smatra nesigurnom u njegovim posebnim okolnostima, određivanje zemlje kao sigurne više ne može smatrati relevantnim za tu osobu.

4. UČINAK NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog nema učinak na proračun EU-a i ne bi trebao imati učinak na proračune država članica.

5. OSTALI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

U skladu s Uredbom o postupcima azila Komisija uz pomoć EUAA ima obvezu preispitati stanje u trećim zemljama koje su određene kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije. Ako se situacija u takvoj trećoj zemlji znatno pogorša i nakon potkrijepljene procjene, Komisija je obvezna delegiranim aktom suspendirati određivanje te treće zemlje kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije na razdoblje od šest mjeseci. U skladu s Uredbom o postupcima azila, ako je Komisija donijela delegirani akt kojim se suspendira određivanje treće zemlje kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije, trebala bi u roku od tri mjeseca od datuma donošenja tog delegiranog akta podnijeti prijedlog, u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom, za izmjenu ove Uredbe da se ta treća zemlja prestane određivati kao sigurna zemlja podrijetla na razini Unije.

Ako Komisija ne podnese prijedlog u roku od tri mjeseca od donošenja delegiranog akta, delegirani akt o suspenziji određivanja treće zemlje kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije prestaje proizvoditi učinke. Ako Komisija podnese takav prijedlog u roku od tri mjeseca od donošenja delegiranog akta, Komisija je ovlaštena, na temelju potkrijepljene procjene, produljiti valjanost tog delegiranog akta za razdoblje od šest mjeseci, uz mogućnost da to produljenje jednom obnovi.

Osim toga, s početkom primjene pakta u lipnju 2026. Agencija Europske unije za azil pratit će operativnu i tehničku primjenu zajedničkog europskog sustava azila u skladu s člankom 14. Uredbe o EUAA-i (Uredba (EU) 2021/2303). Primjena koncepta sigurne zemlje podrijetla bit će dio praćenja koje provodi EUAA. Nadalje, godišnja izvješća koja Komisija mora donijeti u skladu s člankom 9. Uredbe o upravljanju azilom i migracijama uključuju rezultate praćenja EUAA, a time i primjenu koncepta sigurne zemlje podrijetla i zajedničkog popisa. Komisija mora uzeti u obzir te elemente pri procjeni jesu li države članice pod migracijskim pritiskom, izložene riziku od njega ili je migracijska situacija u njima ozbiljna, kao i pri utvrđivanju ima li država članica sustavne nedostatke koji bi mogli dovesti do ozbiljnih negativnih posljedica za funkcioniranje dublinskog sustava.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

O utvrđivanju popisa sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije

Člankom 1. mijenja se članak 62. uvođenjem novog stavka kojim se zemlje kandidatkinje za članstvo u Uniji određuju kao sigurne zemlje podrijetla, a Prilog II. određuje šest zemalja i jednog potencijalnog kandidata za članstvo u EU-u kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije.

Uspostava nove osnove za ubrzani postupak / postupak na granici, odnosno za osobe koje potječu iz zemalja niskog priznavanja (zemlje za koje je stopa priznavanja 20 % ili niža)

Tom se novom osnovom za ubrzani postupak i postupak na granici predviđen Uredbom o postupcima azila državama članicama nastoji pružiti dodatna mogućnost da brzo i fleksibilno reagiraju na promjene u migracijskim tokovima. Nova osnova temelji se na objektivnijim i jednostavnijim kriterijima, prema kojima države članice ubrzavaju razmatranje zahtjeva tražitelja koji dolaze iz trećih zemalja za koje je udio pozitivnih odluka o azilu u ukupnom broju odluka o azilu, prema najnovijim dostupnim godišnjim prosječnim podacima Eurostata na razini Unije, 20 % ili manji. Primjena te osnove trebala bi dovesti i do usklađenijeg pristupa država članica postupcima azila jer je ključni element postotak pozitivnih odluka na razini EU-a za međunarodnu zaštitu, što je objektivan, provjerljiv i pouzdan pokazatelj vjerojatnosti da će netko trebati zaštitu.

Primjena razloga za ubrzanje ostat će dobrovoljna sve dok se Uredba o postupcima azila ne počne primjenjivati. U praksi bi države članice trebale moći obrađivati takve zahtjeve osoba kojima vjerojatno nije potrebna međunarodna zaštita u ubrzanom postupku ili postupku na granici te potom brzo vratiti te osobe. Time će se tijelima za azil i migracije omogućiti da učinkovitije procjenjuju stvarne zahtjeve, brže donose odluke i time doprinose boljem i vjerodostojnijem funkcioniranju politika azila i vraćanja, uz potpuno poštovanje temeljnih prava.

Rana primjena iznimaka za sigurne treće zemlje i sigurne zemlje podrijetla u nacionalnom pravu

Uredbom o postupcima azila omogućuje se određivanje sigurnih trećih zemalja i sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije i na nacionalnoj razini, uz teritorijalne iznimke i iznimke za prepoznatljive kategorije osoba, kako bi se uzele u obzir složene i dinamične okolnosti u trećim zemljama. Kako bi ta dva koncepta bila primjenjiva u praksi, države članice trebale bi moći primjenjivati te odredbe u pogledu svojih nacionalnih popisa u najkraćem roku do lipnja 2026.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 u pogledu utvrđivanja popisa sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 78. stavak 2. točku (d),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

Budući da:

- (1) Na temelju Uredbe (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća⁴ mogu se primjenjivati posebna pravila ako tražitelj dolazi iz sigurne zemlje podrijetla. Prvenstveno se mora ubrzati razmatranje zahtjeva, a ako tražitelju još nije dopušten ulazak na državno područje država članica, država članica može razmotriti osnovanost zahtjeva u postupku na granici.
- (2) Potrebno je ojačati primjenu koncepta sigurne zemlje podrijetla kao važnog alata za potporu brzom razmatranju zahtjeva koji su vjerojatno neutemeljeni određivanjem trećih zemalja kao sigurnih zemalja podrijetla. Potrebno je i ukloniti neke od postojećih razlika među nacionalnim popisima sigurnih zemalja podrijetla država članica. Stoga bi trebalo utvrditi popis sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije. Iako države članice zadržavaju pravo na primjenu ili uvođenje zakonodavstva kojim se omogućuje nacionalno određivanje trećih zemalja koje nisu određene kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije, takvim zajedničkim određivanjem na razini Unije trebalo bi se osigurati da sve države članice na jedinstven način primjenjuju taj koncept u odnosu na tražitelje čije su zemlje podrijetla određene kao sigurne.
- (3) Činjenica da se treća zemlja smatra sigurnom zemljom podrijetla na razini Unije ili na nacionalnoj razini ne može predstavljati apsolutno jamstvo sigurnosti za državljane te zemlje i stoga se zbog nje ne može zanemariti potreba za provedbom odgovarajućeg pojedinačnog razmatranja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Države

² SL C , , str. .

³ SL C , , str. .

⁴ Uredba (EU) 2024/1348 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o utvrđivanju zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU (SL L, 2024/1348, 22.5.2024., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2024%3A1348%3Aoj&locale=hr>).

članice mogu u okviru pojedinačne procjene primijeniti koncept sigurne zemlje podrijetla samo ako tražitelj ne može dostaviti elemente kojima se opravdava zašto koncept sigurne zemlje podrijetla nije primjenjiv na njega i pod uvjetom da ima državljanstvo te zemlje ili da je osoba bez državljanstva i da je prethodno imao uobičajeno boravište u toj zemlji. Primjena tog koncepta u okviru pojedinačne procjene ne dovodi u pitanje činjenicu da se određene kategorije tražitelja mogu naći u posebnoj situaciji u trećim zemljama koje su određene kao sigurne te stoga mogu imati osnovani strah od proganjanja ili biti izložene stvarnom riziku od ozbiljne nepravde.

- (4) Kad je riječ o zemljama kojima je dodijeljen status država kandidatkinja za pristupanje Uniji, Ugovorom o Europskoj uniji utvrđeni su uvjeti i načela kojih se svaka zemlja koja želi postati država članica mora pridržavati. Te je kriterije utvrdilo Europsko vijeće u Kopenhagenu 1993., a ojačalo ih je Europsko vijeće u Madridu 1995. To su stabilnost institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina, funkcionalno tržišno gospodarstvo i sposobnost za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim silama u EU-u te sposobnost preuzimanja obveza koje proizlaze iz članstva, uključujući sposobnost učinkovite provedbe pravila, standarda i politika koje čine skup prava EU-a te poštovanje ciljeva političke, ekonomske i monetarne unije. Europsko vijeće zemlji dodjeljuje status zemlje kandidatkinje nakon što Europska komisija donese pozitivno mišljenje na temelju zahtjeva te zemlje za članstvo u Uniji.
- (5) Procjena stanja u ostalim trećim zemljama temelji se na nizu relevantnih i dostupnih izvora informacija, uključujući informacije država članica, Agencije Europske unije za azil („Agencija za azil”), Europske službe za vanjsko djelovanje, Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice i drugih relevantnih međunarodnih organizacija. U skladu s Uredbom (EU) 2024/1348 u procjeni se, ako je dostupna, uzima u obzir i zajednička analiza informacija o zemlji podrijetla iz članka 11. Uredbe (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća⁵.
- (6) Na preporuku Europske komisije Europsko vijeće jednoglasno je dodijelilo taj status zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u. Konkretno, kad je riječ o političkim kriterijima za članstvo u EU-u, utvrđeno je da su zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u ostvarile napredak prema postizanju stabilnosti institucija koje jamče demokraciju, vladavinu prava, ljudska prava te poštovanje i zaštitu manjina. Stoga se može zaključiti da bi treće zemlje kojima je dodijeljen status zemlje kandidatkinje za članstvo u EU-u trebale biti određene kao sigurne zemlje podrijetla, osim ako postoje sljedeće okolnosti: postoji ozbiljna i individualna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba u zemlji, ako su zbog djelovanja te zemlje donesene mjere ograničavanja u smislu glave IV. dijela petog Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili ako je stopa priznavanja na razini EU-a koja se odnosi na tražitelje iz zemlje viša od 20 %.
- (7) Kad je riječ o Kosovu⁶, prema informacijama Agencije za azil 16 država članica trenutačno određuje Kosovo kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a

⁵ Uredba (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 439/2010 (SL L 468, 30.12.2021., str. 1., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2021%3A2303%3Aoj&locale=hr>).

⁶ Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

stopa priznavanja na razini Unije je 2024. za tražitelje iz Kosova bila 5 %. Kosovo je potencijalni kandidat za članstvo u Uniji. Njegov ustav uključuje glavne međunarodne instrumente za ljudska prava. Kosovo je višestranačka parlamentarna predstavnička demokracija u kojoj se vlast dijeli na zakonodavnu, izvršnu i pravosudnu, a relevantni pravni okvir u skladu je s europskim standardima. Općenito, pravnim okvirom jamči se zaštita temeljnih prava i on je u skladu s europskim standardima. Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja građana Kosova u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Na Kosovu ne postoji opasnost od ozbiljne nepravde u smislu članka 15. Uredbe 2024/1347⁷. U nacionalnom pravu ne postoji smrtna kazna, a kosovske vlasti pokazuju predanost sprečavanju mučenja i zlostavljanja. Na Kosovu nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. Na Kosovu nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe 2024/1347.

- (8) Kad je riječ o Bangladešu, prema informacijama Agencije za azil šest država članica trenutačno na nacionalnoj razini određuje Bangladeš kao sigurnu zemlju podrijetla, a stopa priznavanja tražitelja iz Bangladeša je 2024. na razini Unije bila 4 %. Zemlja je ratificirala neke međunarodne instrumente za ljudska prava. Bangladeš je parlamentarna republika uređena Ustavom, kojim se propisuje dioba vlasti na izvršnu i sudbenu. Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Bangladeša u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde u smislu članka 15. Uredbe 2024/1347. Iako je u Bangladešu i dalje na snazi smrtna kazna i nije potpisao Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, kojim se nastoji ukinuti smrtna kazna, smrtne kazne rijetko se izvršavaju. Bangladeš je ratificirao Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. U Bangladešu nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe (EU) 2024/1347.
- (9) Kad je riječ o Kolumbiji, prema informacijama Agencije za azil nijedna država članica trenutačno ne određuje Kolumbiju kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini Unije za tražitelje iz Kolumbije 2024. bila je 5 %. Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava. Ustav iz 1991. i iz njega proizašla sudska praksa Ustavnog suda snažna su jamstva ljudskih prava. Kolumbija je savezna republika s demokratskim reprezentativnim političkim sustavom i diobom vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu. Nema naznaka raširenog protjerivanja, udaljavanja ili izručenja građana Kolumbije u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. U Kolumbiji općenito ne postoji rizik od ozbiljne nepravde u smislu članka 15. Uredbe (EU) 2024/1347, osim u određenim ruralnim područjima u kojima država nije u potpunosti prisutna. Smrtna kazna

⁷ Uredba (EU) 2024/1347 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite, o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, 2024/1347, 22.5.2024., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2024%3A1347%3Aoj&locale=hr>)

zabranjena je kolumbijskim ustavom. Pravni okvir kojim se zabranjuje mučenje i nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje u skladu je s međunarodnim standardima. Ne postoji opća prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. U zemlji se općenito ne provodi progon u smislu članka 9. Uredbe (EU) 2024/1347.

- (10) Kad je riječ o Egiptu, prema informacijama Agencije za azil šest država članica trenutačno određuje Egipat kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini EU-a je 2024. za tražitelje iz Egipta bila 4 %. Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava. Egipat je republika u kojoj predsjednik obnaša dužnost i šefa države i čelnika izvršne vlasti. Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Egipta u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde u smislu članka 15. Uredbe (EU) 2024/1347. Iako je u Egiptu na temelju Kaznenog zakona i vojnih propisa i dalje na snazi smrtna kazna, Egipat je ratificirao Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. Egipat je u nacionalnoj strategiji za ljudska prava najavio da namjerava reformirati zakon o istražnom zatvoru, poboljšati uvjete pritvora, ograničiti broj kaznenih djela kažnjivih smrću i poboljšati kulturu ljudskih prava u svim državnim institucijama. Potrebna je djelotvorna provedba jer je dosad postignut napredak na institucijskoj razini. U Egiptu nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe (EU) 2024/1347.
- (11) Kad je riječ o Indiji, prema informacijama Agencije za azil devet država članica trenutačno na nacionalnoj razini određuje Indiju kao sigurnu zemlju podrijetla, a stopa priznavanja na razini Unije je 2024. za tražitelje iz Indije bila 2 %. Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava. Indija je ustavna republika i parlamentarna demokracija. Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Indije u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde u smislu članka 15. Uredbe (EU) 2024/1347. Iako je u indijskom kaznenom pravu i dalje na snazi smrtna kazna i zemlja nije potpisala Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, kojim se nastoji ukinuti smrtna kazna, smrtna kazna se u praksi ne primjenjuje od 2020. Indija je ratificirala Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. U Indiji nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe (EU) 2024/1347.
- (12) Kad je riječ o Maroku, prema informacijama Agencije za azil 11 država članica trenutačno na nacionalnoj razini određuje Maroko kao sigurnu zemlju podrijetla, a stopa priznavanja na razini Unije je 2024. za tražitelje iz Maroka bila 4 %. Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava. Maroko je parlamentarna monarhija. Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Maroka u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde u smislu članka 15. Uredbe (EU) 2024/1347. Maroko poštuje moratorij na primjenu smrtne kazne od 1993., iako je u kaznenom pravu i

dalje na snazi smrtna kazna i nije ratificirao Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima o ukidanju smrtne kazne. Maroko je ratificirao Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. U Maroku ne dolazi do oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe (EU) 2024/1347.

- (13) Kad je riječ o Tunisu, prema informacijama Agencije za azil deset država članica trenutačno određuje Tunis kao sigurnu zemlju podrijetla na nacionalnoj razini, a stopa priznavanja na razini Unije je 2024. za tražitelje iz Tunisa bila 4 %. Zemlja je ratificirala glavne međunarodne instrumente za ljudska prava. Ustavom iz 2022. uspostavljen je predsjednički sustav. Nema naznaka protjerivanja, udaljavanja ili izručenja državljana Tunisa u zemlje u kojima postoji opasnost od smrtne kazne, mučenja, progona ili nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja. Općenito ne postoji stvarni rizik od ozbiljne nepravde u smislu članka 15. Uredbe (EU) 2024/1347. Tunis od 1991. primjenjuje moratorij na primjenu smrtne kazne, iako je u kaznenom pravu i dalje na snazi smrtna kazna i nije ratificirao Drugi fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima o ukidanju smrtne kazne. Tunis je ratificirao Konvenciju protiv mučenja i drugih okrutnih neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja. U Tunisu nema oružanog sukoba i stoga ne postoji prijetnja zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba. U zemlji općenito nema proganjanja u smislu članka 9. Uredbe (EU) 2024/1347.
- (14) Uredbom (EU) 2024/1348 predviđa se mogućnost određivanja trećih zemalja kao sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije u skladu s uvjetima utvrđenima u toj uredbi.
- (15) U skladu s Uredbom (EU) 2024/1348 treća zemlja može biti određena kao sigurna zemlja podrijetla samo ako se, na temelju pravne situacije, primjene prava unutar demokratskog sustava i općih političkih okolnosti, može dokazati da nema proganjanja kako je definirano u članku 9. Uredbe (EU) 2024/1347 ni stvarnog rizika od ozbiljne nepravde kako je definirana u članku 15. te uredbe.
- (16) Međutim, s obzirom na to da općenito ne postoji rizik od proganjanja ili ozbiljne nepravde u smislu Uredbe 2024/1347 u Bangladešu, Kolumbiji, Egiptu, Indiji, Maroku i Tunisu, kao i na Kosovu kao potencijalnom kandidatu za članstvo u Uniji, kao što pokazuju i vrlo niske stope priznavanja, trebalo bi ih odrediti kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije.
- (17) Određivanjem tih zemalja kao sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije ne dovodi se u pitanje pravilo utvrđeno u Uredbi 2024/1348, prema kojem države članice u okviru pojedinačne procjene mogu primijeniti koncept sigurne zemlje podrijetla samo ako tražitelji ne mogu dostaviti elemente kojima se opravdava zašto koncept sigurne zemlje podrijetla nije primjenjiv na njih. U tom kontekstu posebnu pozornost trebalo bi posvetiti tražiteljima koji su u posebnoj situaciji u tim zemljama, kao što su LGBTIQ osobe, žrtve rodno uvjetovanog nasilja, borci za ljudska prava, vjerske manjine i novinari.
- (18) S obzirom na to da se migracijska situacija može brzo promijeniti i da postoji povećani pritisak zbog priljeva mješovitih tokova u kojima velik dio osoba ima slabe izgleda za dobivanje međunarodne zaštite, države članice trebale bi moći primijeniti osnovu za ubrzavanje razmatranja zahtjeva iz članka 41. stavka 1. točke (j) Uredbe

(EU) 2024/1348 od datuma koji je raniji od općeg datuma početka primjene te uredbe. Time bi se državama članicama omogućilo da brzo i fleksibilno reagiraju na promjene u migracijskim tokovima. S obzirom na to da će zahtjevi takvih tražitelja vjerojatno biti neutemeljeni, brzo postupanje s njima u ubrzanom postupku ili postupku na granici omogućilo bi tijelima za azil i migracije da učinkovitije procjenjuju stvarne zahtjeve, brže donose odluke i time doprinose boljem i vjerodostojnijem funkcioniranju politika azila i vraćanja, uz potpuno poštovanje temeljnih prava.

- (19) Osim toga, kako bi se uzele u obzir složene i stvarne situacije u trećim zemljama, države članice trebale bi pri primjeni ili uvođenju zakonodavstva kojim se omogućuje određivanje treće zemlje kao sigurne zemlje podrijetla ili sigurne treće zemlje to moći učiniti uz iznimke za određene dijelove njezinoga državnog područja ili jasno prepoznatljive kategorije osoba prije početka primjene Uredbe 2024/1348.
- (20) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno uspostavu zajedničkog popisa sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije i unapređenje primjene određenih odredaba Uredbe 2024/1348, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se on može ostvariti samo na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (21) [U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Irska je [pismom od...] obavijestila da želi sudjelovati u donošenju i primjeni ovog [akta].

ILI

[U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ovog [akta] te on za nju nije obvezujući niti se na nju primjenjuje.]

- (22) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22. o stajalištu Danske priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te je ona ne obvezuje niti se na nju primjenjuje.
- (23) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata posebno Poveljom EU-a o temeljnim pravima.
- (24) Uredbu (EU) 2024/1348 trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) 2024/1348 mijenja se kako slijedi:

- (1) U članku 62. stavak 1. mijenja se kako slijedi:
- (a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zemlje kojima je dodijeljen status država kandidatkinja za pristupanje Uniji određene su kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije, osim ako se primjenjuje jedna od sljedećih okolnosti:

- (a) postoji ozbiljna i individualna prijetnja životu ili osobi civila zbog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba u zemlji;
 - (b) ako su zbog djelovanja te zemlje donesene mjere ograničavanja u smislu glave IV. dijela petog Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
 - (c) udio odluka tijela odlučivanja o odobravanju međunarodne zaštite tražiteljima iz zemlje, bilo da je riječ o zemlji državljanstva ili, za osobe bez državljanstva, njihova prethodnog uobičajenog boravišta, veći je od 20 % prema najnovijim dostupnim godišnjim prosječnim podacima Eurostata na razini Unije.”;
- (b) umeće se stavak 1.a:

„1.a Treće zemlje navedene u Prilogu II. određuju se kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije.”;

- (2) Članak 79. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Međutim, članak 59. stavak 2., članak 61. stavak 2. i članak 61. stavak 5. točka (b) primjenjuju se od dana stupanja na snagu Uredbe (EU).../... [o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348] u pogledu primjene pojma „sigurna treća zemlja” u skladu s člancima 36. i 37. Direktive 2013/32/EU i pojma „sigurne zemlje podrijetla” u skladu s člankom 38. Direktive 2013/32/EU.”;

- (b) u stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice mogu primijeniti članak 42. stavak 1. točku (j) i članak 42. stavak 3. točku (e) kao osnovu za ubrzani postupak razmatranja u skladu s člankom 31. stavkom 8. Direktive 2013/32/EU ili za postupak koji se provodi na granici ili na tranzitnim područjima u skladu s člankom 43. Direktive 2013/32/EU prije 12. lipnja 2026.”;

- (3) tekst u Prilogu ovoj Uredbi dodaje se kao Prilog II.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINACIJSKI I DIGITALNI IZVJEŠTAJ

1.	OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE	3
1.1.	Naslov prijedloga/inicijative	3
1.2.	Predmetna područja politike	3
1.3.	Ciljevi.....	3
1.3.1.	Glavni ciljevi.....	3
1.3.2.	Specifični ciljevi.....	3
1.3.3.	Očekivani rezultat(i) i učinak.....	3
1.3.4.	Pokazatelji uspješnosti	3
1.4.	Prijedlog/inicijativa odnosi se na:	4
1.5.	Obrazloženje prijedloga/inicijative	4
1.5.1.	Zahtjevi koje treba ispuniti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative.....	4
1.5.2.	Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.	4
1.5.3.	Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava	4
1.5.4.	Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima	5
1.5.5.	Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele	5
1.6.	Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka	6
1.7.	Planirani načini izvršenja proračuna	6
2.	MJERE UPRAVLJANJA	8
2.1.	Pravila praćenja i izvješćivanja.....	8
2.2.	Sustavi upravljanja i kontrole.....	8
2.2.1.	Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole.....	8
2.2.2.	Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje	8
2.2.3.	Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju).....	8
2.3.	Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti.....	9
3.	PROCIJENJENI FINACIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE.....	10

3.1.	Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak	10
3.2.	Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva	12
3.2.1.	Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje	12
3.2.1.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	12
3.2.1.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	17
3.2.2.	Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje	22
3.2.3.	Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva	24
3.2.3.1.	Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna	24
3.2.3.2.	Odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda	24
3.2.3.3.	Ukupna odobrena sredstva	24
3.2.4.	Procijenjene potrebe za ljudskim resursima	25
3.2.4.1.	Financirano iz izglasanog proračuna	25
3.2.4.2.	Financirano iz vanjskih namjenskih prihoda	26
3.2.4.3.	Ukupne potrebe za ljudskim resursima	26
3.2.5.	Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom	28
3.2.6.	Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom	28
3.2.7.	Doprinos trećih strana	28
3.3.	Procijenjeni učinak na prihode	29
4.	DIGITALNI ASPEKTI	29
4.1.	Zahtjevi relevantni za digitalizaciju	30
4.2.	Podaci	30
4.3.	Digitalna rješenja	31
4.4.	Procjena interoperabilnosti	31
4.5.	Mjere za potporu digitalnoj provedbi	32

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 u pogledu utvrđivanja popisa sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije

1.2. Predmetna područja politike

Azil

1.3. Ciljevi

1.3.1. Glavni ciljevi

Prijedlogom se nastoje odrediti treće zemlje kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije i poboljšati primjena koncepta „sigurne zemlje podrijetla”.

1.3.2. Specifični ciljevi

Specifični cilj br. 1

Postići višu razinu konvergencije u odnosu na kvalifikaciju državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite u smislu Uredbe (EU) 2024/1347 („Uredba o kvalifikaciji”).

Specifični cilj br. 2

Ukloniti neke od postojećih razlika među nacionalnim popisima sigurnih zemalja država članica u odnosu na zemlje koje su određene kao sigurne.

Specifični cilj br. 3

Uvesti mogućnost određivanja sigurne zemlje podrijetla i „sigurne treće zemlje” uz iznimke (članak 59. stavak 2. i članak 61. stavak 2. Uredbe o postupcima azila) kako bi se državama članicama omogućilo da to učine na nacionalnoj razini.

Specifični cilj br. 4

Uvesti mogućnost obrade u okviru postupka na granici ili ubrzanog postupka zahtjeva koje su podnijeli tražitelji s državljanstvom treće zemlje za koju je udio odluka na razini EU-a koje donose tijela koja odlučuju o odobravanju međunarodne zaštite 20 % ili manji.

1.3.3. Očekivani rezultat(i) i učinak

Naveći očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

1. Poboljšati pravnu jasnoću i dosljednost u primjeni koncepta „sigurne zemlje podrijetla”.
2. Poboljšati konvergenciju u postupcima azila, među ostalim za kategorije tražitelja iz određenih zemalja koje bi trebalo uputiti u redovni postupak.
3. Povećati učinkovitost postupaka azila te smanjiti pritisak na sustave azila EU-a i njihovu zloupotrebu.

1.3.4. Pokazatelji uspješnosti

Naveći pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Učinak izmjena na sljedeće:

1. stopu priznavanja za tražitelje iz zemalja koje su na razini Unije određene kao sigurne zemlje podrijetla;
2. broj zahtjeva građana zemalja podrijetla koje su određene kao sigurne zemlje podrijetla upućenih u redovite i ubrzane postupke te postupke na granici;
3. broj država članica koje koriste nacionalne mehanizme određivanja sigurnih zemalja podrijetla ili sigurnih trećih zemalja na temelju članka 59. stavka 2. i članka 61. stavka 2.;
4. broj država članica koje koriste iznimke za određivanje sigurnih zemalja podrijetla ili sigurnih trećih zemalja;
5. broj tražitelja azila koji su stavljeni u ubrzani postupak ili postupak na granici na temelju stopa priznavanja nižih od 20 %.

1.4. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- ☐ novo djelovanje
- ☐ novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja⁸
- ☐ produženje postojećeg djelovanja
- ☐ spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje.

1.5. Obrazloženje prijedloga/inicijative

1.5.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti kratkoročno ili dugoročno, uključujući detaljan vremenski okvir provedbe inicijative*

U skladu s člankom 75. Uredbe o postupcima azila države članice obvezne su izraditi nacionalne provedbene planove na temelju zajedničkog provedbenog plana za provedbu pakta o migracijama i azilu koji je izradila Komisija. Komisija mora pomno pratiti provedbu nacionalnih provedbenih planova. Nakon što se zakonodavni tekstovi pakta počnu primjenjivati, Agencija Europske unije za azil (EUAA) pratit će operativnu i tehničku primjenu zajedničkog europskog sustava azila (CEAS) u skladu s člankom 14. Uredbe o EUAA-u (Uredba (EU) 2021/2303). Primjena koncepta „sigurne zemlje podrijetla” bit će dio praćenja koje provodi EUAA. Nadalje, godišnja izvješća koja Komisija mora donijeti u skladu s člankom 9. Uredbe o upravljanju azilom i migracijama moraju uključivati rezultate praćenja EUAA. Komisija mora uzeti u obzir te elemente pri procjeni jesu li države članice pod migracijskim pritiskom, izložene riziku od njega ili je migracijska situacija u njima ozbiljna, kao i pri utvrđivanju ima li država članica sustavne nedostatke koji bi mogli dovesti do ozbiljnih negativnih posljedica za funkcioniranje dublinskog sustava.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ovog odjeljka „dodana vrijednost sudjelovanja EU-a” je vrijednost koja proizlazi iz djelovanja EU-a i dodatna je u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Razlozi za djelovanje na razini EU-a (*ex ante*):

Koncept „sigurne zemlje podrijetla” i postupci azila uređeni su pravom EU-a na temelju Uredbe (EU) 2024/1348 o postupcima azila. Bez djelovanja na razini EU-a

⁸ U smislu članka 58. stavka 2. točke (a) ili (b) Financijske uredbe.

države članice i dalje bi na nacionalnoj razini određivale različite zemlje kao sigurne zemlje podrijetla, što bi dovelo do velikih razlika među nacionalnim popisima sigurnih zemalja podrijetla. Različiti nacionalni pristupi i dalje bi stvarali pravnu nesigurnost, povećavali rizike od sudskih sporova i doveli u pitanje jedinstvenu primjenu pravila o azilu u cijeloj Uniji, što bi pritom dovelo do sekundarnih kretanja. Bez koordiniranog djelovanja također ne bi bila moguća pravedna raspodjela tereta među državama članicama. Djelovanjem na razini EU-a ovim se prijedlogom osigurava usklađenost u odnosu na zemlje koje su određene kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije, pravna sigurnost i postupovna jamstva.

Očekivana ostvarena dodana vrijednost EU-a (*ex post*):

Nakon što se ovaj prijedlog provede, poboljšat će se pravna sigurnost i postupovna učinkovitost tako što će se osigurati da države članice upućuju tražitelje iz zemalja koje su određene kao sigurne u istu vrstu postupka azila.

Uvođenjem praga stope priznavanja od 20 % za ubrzane postupke i postupke na granici osigurat će se da resursi za azil budu prioritet za slučajeve stvarne zaštite, čime će se poboljšati ukupna učinkovitost zajedničkog europskog sustava azila.

Na razini EU-a, nadzorom Agencije Europske unije za azil (EUAA) i Komisije osigurat će se da države članice primjenjuju koncept „sigurne zemlje podrijetla” uz potpuno poštovanje temeljnih prava i postupovnih zaštitnih mjera. Prijedlogom se uspostavlja ravnoteža između učinkovitosti i pravednosti, čime se osigurava da sustav azila EU-a ostane djelotvoran, predvidljiv i usklađen s međunarodnim obvezama u području ljudskih prava.

1.5.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Komisija je već 2015. i 2016. predložila zajednički popis sigurnih zemalja podrijetla. Međuinstitucijski pregovori o tom pitanju nisu uspjeli zbog neslaganja suzakonodavaca u oba slučaja.

Zbog toga je u okviru izrade ovog prijedloga proveden niz neformalnih savjetovanja između službi Komisije (GU ENEST, MENA, INTPA) i ESVD-a kako bi se osiguralo da je stručno znanje o zemljama koje su određene kao sigurne propisno uzeto u obzir u analizi koja je dovela do tog određivanja te da je procjena potkrijepljena konkretnim i provjerljivim dokazima, među ostalim o posebnim profilima rizika.

1.5.4. *Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima*

Ovaj prijedlog proizlazi iz Uredbe o postupcima azila (2024/1348) i dio je pakta o migracijama i azilu donesenog u svibnju 2024., za koji su financijska sredstva već predviđena. Ovaj prijedlog ne dovodi do financijskog ili administrativnog opterećenja Unije te stoga ne utječe na proračun Unije. Primjena koncepta „sigurne zemlje podrijetla” nije nova za države članice i države članice moći će iskoristiti sredstva dodijeljena u okviru svojih nacionalnih programa u okviru postojećeg Fonda za azil, migracije i integraciju i budućih fondova za migracije kako bi poduprla sva ulaganja potrebna za primjenu tog koncepta. Osoblje EUAA-e može u tu svrhu u okviru svojih mandata poduprijeti države članice.

1.5.5. *Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele*

Nije primjenjivo.

1.6. Trajanje prijedloga/inicijative i njegova/njezina financijskog učinka

☐ ograničeno trajanje

- ☐ na snazi od [DD. MM.] GGGG. do [DD. MM.] GGGG.
- ☐ financijski učinak od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG. do GGGG. za odobrena sredstva za plaćanje.

☐ neograničeno trajanje

- početna provedba od GGGG. do GGGG.
- redovna provedba.

1.7. Planirani načini izvršenja proračuna⁹

☐ Izravno upravljanje Komisije

- ☐ preko njezinih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije
- ☐ preko izvršnih agencija

☐ Podijeljeno upravljanje s državama članicama

☐ Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one imenovale
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)
- ☐ Europskoj investicijskoj banci i Europskom investicijskom fondu
- ☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe
- ☐ tijelima javnog prava
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva
- ☐ tijelima ili osobama kojima je povjerena provedba posebnih djelovanja u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji i koji su navedeni u relevantnom temeljnom aktu
- ☐ tijelima osnovanima u državi članici koja su uređena privatnim pravom države članice ili pravom Unije i ispunjavaju uvjete da im se u skladu sa sektorskim pravilima povjeri izvršavanje sredstava Unije ili proračunskih jamstava, ako su ta tijela pod nadzorom tijela javnog prava ili tijela uređenih privatnim pravom koja pružaju javne usluge i ta su im nadzorna tijela dala odgovarajuća financijska jamstva u obliku solidarne odgovornosti ili jednakovrijedna financijska jamstva, koja za svako djelovanje mogu biti ograničena na najviši iznos potpore Unije.

⁹ Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na stranicama BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Komisija kontinuirano preispituje stanje u predmetnoj trećoj zemlji uzimajući u obzir, među ostalim, informacije koje su dostavile države članice i Agencija za azil o naknadnim promjenama situacije u toj trećoj zemlji.

U skladu s člankom 75. Uredbe (EU) 2024/1348 o postupcima azila države članice moraju izraditi nacionalne provedbene planove na temelju zajedničkog provedbenog plana za pakt o migracijama i azilu koji je predstavila Komisija, koja će pomno pratiti njihovu provedbu. Nakon početka primjene pakta EUAA će nadgledati operativnu i tehničku primjenu zajedničkog europskog sustava azila (CEAS) u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2021/2303 o EUAA-i, uključujući provedbu koncepta „sigurne zemlje podrijetla”.

Godišnja izvješća Komisije u skladu s člankom 9. Uredbe o upravljanju azilom i migracijama (AMMR) uključivat će rezultate praćenja koje provodi EUAA, pri čemu će se procijeniti jesu li države članice pod migracijskim pritiskom ili u njima postoje sustavni nedostaci koji bi mogli utjecati na funkcioniranje dublinskog sustava.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina izvršenja proračuna, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Nije primjenjivo.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima za njihovo smanjenje*

Jedan je od glavnih rizika predložene izmjene to što bi države članice primjenjivale pretpostavku sigurnosti na sve tražitelje iz zemalja podrijetla koje su na razini Unije određene kao sigurne. Kako bi se ublažio taj rizik, za nekoliko zemalja određenih kao sigurne navodi se da bi u okviru pojedinačne procjene zahtjeva za azil posebnu pozornost trebalo posvetiti tražiteljima koji se nalaze u posebnoj situaciji u tim zemljama (npr. žrtve rodno uvjetovanog nasilja, borci za ljudska prava, vjerske manjine, LGBTIQ osobe i novinari).

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Nije primjenjivo.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Nije primjenjivo.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

Nije primjenjivo jer nema financijskih ili kadrovskih posljedica.

Molimo umetnuti proračun u dvije tablice u nastavku.

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif. ¹⁰	zemalja EFTA-e ¹¹	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata ¹²	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja i potencijalni kandidata	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE
	[XX YY YY YY]	Dif./nedif. .	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

¹⁰ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.

¹¹ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

¹² Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

3.2.1.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

u milijunima EUR (na tri decimale)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Broj	
--	------	--

Glavna uprava: <.....>			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO
			2024.	2025.	2026.	2027.	2021. – 2027.
Odobrena sredstva za poslovanje							
Proračunska linija	Obveze	(1a)					0,000
	Plaćanja	(2a)					0,000
Proračunska linija	Obveze	(1b)					0,000
	Plaćanja	(2b)					0,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe ¹³							
Proračunska linija		(3)					0,000
UKUPNA odobrena sredstva za Glavnu upravu <.....>	Obveze	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=2a + 2b + 3	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO
	2024.	2025.	2026.	2027.	2021. – 2027.

¹³

Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <....> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
			2024.	2025.	2026.	2027.	
UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA <....> višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

			Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
			2024.	2025.	2026.	2027.	
• UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje (svi naslovi za poslovanje)	Obveze	(4)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	(5)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

• UKUPNA administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe (svi naslovi za poslovanje)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ukupna odobrena sredstva iz naslova 1 – 6 višegodišnjeg financijskog okvira (referentni iznos)	Obveze	=4+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	Plaćanja	=5+6	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi” ¹⁴
--	---	---

Glavna uprava: <.....>		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
• Ljudski resursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Ostali administrativni rashodi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Glavna uprava: <.....>		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
• Ljudski resursi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
• Ostali administrativni rashodi		0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
GLAVNA UPRAVA <....> UKUPNO	Odobrena sredstva	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

¹⁴

Potrebna odobrena sredstva trebaju se odrediti na temelju podataka o godišnjim prosječnim troškovima dostupnih na odgovarajućoj stranici BUDGpedije.

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7 višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
--	-----------------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

u milijunima EUR (na tri decimale)

		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO VFO 2021. – 2027.
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1 – 7	Obveze	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.2. Procijenjena ostvarenja financirana odobrenim sredstvima za poslovanje (ne ispunjava se za decentralizirane agencije)

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (na tri decimale)

Navesti ciljeve i ostvarenja ↓			Godina 2024.		Godina 2025.		Godina 2026.		Godina 2027.		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti odjeljak 1.6.)						UKUPNO	
	OSTVARENJA																	
	Vrsta ¹⁵	Prosječni trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Broj	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1 ¹⁶ ...																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		
– Ostvarenje																		

¹⁵ Ostvarenja se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr. broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica).

¹⁶ Kako je opisan u odjeljku 1.3.2. „Specifični ciljevi”.

Međuzbroj za specifični cilj br. 1																	
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																	
– Ostvarenje																	
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																	
UKUPNO																	

3.2.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

3.2.3.1. Odobrena sredstva iz izglasanog proračuna

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA	Godina	Godina	Godina	Godina	UKUPNO 2021. – 2027.
	2024.	2025.	2026.	2027.	
NASLOV 7					
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj za NASLOV 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7					
Ljudski resursi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Ostali administrativni rashodi	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Meduzbroj izvan NASLOVA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

3.2.4. Procijenjene potrebe za ljudskim resursima

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- ☐ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

3.2.4.1. Financirano iz izglasanog proračuna

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)¹⁷

IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)		0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)		0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)					
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)		0	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)		0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu	– u sjedištu	0	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0

¹⁷

Ispod tablice navedite koliko je EPRV-a od navedenog broja već raspoređeno za upravljanje djelovanjem i/ili se može preraspodijeliti unutar vaše glavne uprave i koje su vaše neto potrebe.

[XX.01.YY.YY]					
01 01 01 02 (UO, UNS – Neizravno istraživanje)	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, END – Izravno istraživanje)	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7	0	0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7	0	0	0	0	0
UKUPNO	0	0	0	0	0

3.2.4.3. Ukupne potrebe za ljudskim resursima

UKUPNO IZGLASANA ODOBRENA SREDSTVA + VANJSKI NAMJENSKI PRIHODI		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)					
20 01 02 01 (Sjedište i predstavništva Komisije)		0	0	0	0
20 01 02 03 (Delegacije EU-a)		0	0	0	0
01 01 01 01 (Neizravno istraživanje)		0	0	0	0
01 01 01 11 (Izravno istraživanje)		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti)		0	0	0	0
• Vanjsko osoblje (EPRV)					
20 02 01 (UO, UNS iz „globalne omotnice”)		0	0	0	0
20 02 03 (UO, LO, UNS i MSD u delegacijama EU-a)		0	0	0	0
Linija za administrativnu potporu [XX.01.YY.YY]	– u sjedištu	0	0	0	0
	– u delegacijama EU-a	0	0	0	0
01 01 01 02 (UO, UNS – Neizravno istraživanje)		0	0	0	0
01 01 01 12 (UO, END – Izravno istraživanje)		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – naslov 7		0	0	0	0
Druge proračunske linije (navesti) – izvan naslova 7		0	0	0	0
UKUPNO		0	0	0	0

[Uzimajući u obzir ukupno stanje u naslovu 7 u smislu osoblja i razine odobrenih sredstava, potrebni ljudski resursi pokrit će se osobljem glavne uprave kojem je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave ili drugih službi Komisije.]

Osoblje potrebno za provedbu prijedloga (EPRV):

	Sadašnje osoblje službi Komisije	Dodatno osoblje*		
		Financira se u okviru naslova 7 ili istraživanja	Financira se iz linije BA	Financira se iz naknada
Radna mjesta prema planu radnih mjesta			Nije primjenjivo.	
Vanjsko osoblje (UO, UNS, UsO)				

*Opis zadaća koje trebaju obavljati:

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

3.2.5. Pregled procijenjenog učinka na ulaganja povezana s digitalnom tehnologijom

Obvezno: u sljedećoj tablici treba navesti najbolju procjenu ulaganja povezanih s digitalnom tehnologijom koja proizlaze iz prijedloga/inicijative.

Iznimno, ako je to potrebno za provedbu prijedloga/inicijative, odobrena sredstva iz naslova 7 treba navesti u za to predviđenoj liniji.

Odobrena sredstva iz naslova 1 – 6 trebaju se navesti kao „Rashodi za informacijsku tehnologiju za operativne programe u okviru određene politike”. Ti se rashodi odnose na odobrena sredstva za poslovanje koja će se iskoristiti za ponovnu uporabu / kupnju / razvoj informatičkih platformi / alata izravno povezanih s provedbom inicijative i s povezanim ulaganjima (licencije, studije, pohrana podataka itd.). Informacije u toj tablici trebaju biti u skladu s podacima navedenima u odjeljku 4. „Digitalni aspekti”.

UKUPNA odobrena sredstva za IT i digitalnu tehnologiju	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPN O VFO 2021. – 2027.
NASLOV 7					
Rashodi za informacijsku tehnologiju (institucijski)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj za NASLOV 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Izvan NASLOVA 7					
Rashodi za informacijsku tehnologiju za operativne programe u okviru određene politike	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Međuzbroj izvan NASLOVA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
UKUPNO	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

3.2.6. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

- ☐ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)
- ☐ zahtijeva primjenu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u
- ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

3.2.7. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ☐ nije predviđeno sudjelovanje trećih strana u financiranju
- ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u financiranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (na tri decimale)

	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	Ukupno
Naveći tijelo koje sudjeluje u financiranju					
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva					

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- ☐ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na ostale prihode
 - ☐ navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda

u milijunima EUR (na tri decimale)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative ¹⁸			
		Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
Članak					

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

4. DIGITALNI ASPEKTI

Nije primjenjivo jer je riječ o ciljanoj izmjeni Uredbe o postupcima azila, a sva pitanja povezana s digitalnom dimenzijom obuhvaćena su paktom o migracijama i azilu. Nema dodatnih digitalnih elemenata koje treba uzeti u obzir.

4.1. Zahtjevi relevantni za digitalizaciju

[Zahtjev 1 (R1): ...]

[Zahtjev 2 (R2): ...]

4.2. Podaci

¹⁸ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), moraju se navesti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % za troškove naplate.

4.3. Digitalna rješenja

--

4.4. Procjena interoperabilnosti

--

4.5. Mjere za potporu digitalnoj provedbi

--

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.4.2025.
COM(2025) 186 final

ANNEX

PRILOG

**Prijedlogu UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 u pogledu utvrđivanja popisa sigurnih zemalja
podrijetla na razini Unije**

„PRILOG II.

Sljedeće treće zemlje određene su kao sigurne zemlje podrijetla na razini Unije:

Bangladeš

Kolumbija

Egipat

Indija

Kosovo*

Maroko

Tunis

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.”